Բ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 512 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 17 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1885 (Ն· Տ) 29 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1885 — 20 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1302

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ,
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خاننده
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ	200
» » Վեցամսեայ » »	100
» » Եռամսեայ » »	50
Գաւառաց » եւ տեղական թղթատարով՝ տարեկան » »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական թղթատարով՝ վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան ֆրանք	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած յօդուածոց ճանբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեանս զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ ԿԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ
ԻՍԴԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
Գործակալութեան յետ, Գարա-քէօյ, Տէյիրմէն-խան

Կ· ՊՈԼԻՍ
ՇԱԲԱԹ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆՔ Պ· ԿԼԱՏՍԴՈՆԻ

Պ· Կլատսդոն իւր երեսփոխանական ընտրողներուն ուղղեց ընդարձակ յայտագիր մը 20 մասի բաժնուած, որով իւր Նախարարական պաշտաման համարը կուտայ և Նոր Խորհրդարանին մէջ յուզելի գլխաւոր խնդրոց վրայ իւր կարծիքը կը յայտնէ։ Այս համարատուութենէն առ այժմ կը թարգմանենք Եգիպտոսի վերաբերեալ 7 րդ մասը·

«Եգիպտական գործերու օտար միջամտութեան աշխարհավարութիւնն, որոյ ստոյգ վտանգներն 1876 էն ի վեր չէի դադրած յայտնելէ թէ՛ Խորհրդարանին և թէ՛ Լրագրութեան մէջ, արտադրեց իւր բնական արդիւնքներ, որոց առաջքն առնուլ ջանաց մեր Նախարարութիւն, բայց ի զուր։

«Այս խնդրոյ ցաւալի պարագաներն աչքէ անդունելով, մխիթարական կէտ մը եթէ ունինք այն է որ՝ ցվերջին կէտ մեր կարողութեան՝ յարգեցինք միջազգային օրէնքներն ու կարգադրութիւններն. ընդհանուր խաղաղութեան սպառնացող շփոթութիւնները պահեցինք եգիպտական սահմանագծերուն մէջ, թոյլ չտալով որ դուրս տարածուին. ամեն վարչային ջանք ի գործ դրինք օգնելու մեր քաջ զօրաց ի պահպանութիւն պատուոյ անգլ· զինուց· անժխտելի, անհրաժեշտ և յոյժ կարեւոր բարեոքումներ մուծեցինք եգիպտական օրինաց և կառավարութեան մէջ. և ի վերջոյ, բանաւոր հիմեր ցուցուցինք վասն ապագայ կառավարութեան Եգիպտոսի, կիրառութեամբ իւր ինքնակառավարութեան, առանց օտար միջամտութեան։

«Ինչ տնօրինութիւն որ ի գործ դրինք յԵգիպտոս, մինչեւ 1882ին Արաբի փաշայի դէմ պատերազմը, ուղղակի հետեւանքն էր այն համաձայնութեան զոր մեզմէ առաջ պահպանողական Նախարարութիւնն 1879ին Ֆրանսայի հետ գոյացուցած էր՝ Եգիպտոսի Խտիվին և բնիկ վարչութեան երկուց Տէրութեանց փոխադարձ աջակցութեամբ պահպանման համար։

«Ֆրանսայի Երեսփոխանութիւնը, կիրառութեամբ իւր անժխտելի իրաւանց, 1882ին մերժեց իւր Նախարարութեան առաջարկն, որ կ'ուզէր զօրք ղրկել յԵգիպտոս։ Ցաւօք սրտի կ'զգայինք թէ պատուոյ պարտականութիւն մ'էր մեզ՝ վերահաստատել Խտիվին իշխանութիւնն ում կը սպառնար Արաբի փաշա, և երկրին խաղաղութիւնն, և գործադրել ամեն կարելի բարենորոգումները։

«Մեր գործողութեան հանեցաւ հասարակաց կարծիքը։ 1883 Նոյմ·ին, հասած էինք այնպիսի կէտի մը, ուր կարող էինք Գահիրէի պարպումն յանձնարարել, ետ առնլով մեր զօրաց մեծ մասն և պահելով միայն զօրաբաժին մը յԱլեքսանդրիա և ի Բոր Սայիտ։ Այսպէս յոյս ունէինք քիչ ատենէն բոլորովին քաշուելու Եգիպտոսէն։

«Ահա՛ յայնժամ, Սուտանի մէջ ձեռնարկեալ անյաջող պատերազմի մը աղէտք, որուն համար ո՛չ և է կերպիւ պատասխանատու չենք մեք, Եգիպտոսի ծանր վտանգներ սպառնացող այնպիսի վիճակ մը արտադրեցին, որ պարտք համարեցինք միջոցներ ձեռք առնուլ որպէս զի անկարգութիւնք այն սահմանէ անդին չտարածին. Բայց պնդեցինք որ Եգիպտոս քաշուի Սուտանէն, և օգնութիւն առաջարկեցինք խաղաղ միջոցներով ետ բերելու իւր պահապան զօրքերը։

«Լորտ Հարդինկդըն վերջերս ըսաւ իրաւամբ թէ ինք չի ժխտեր որ մեք սխալներ գործեցինք։ Քայլ մ'եւս յառաջ կ'երթամ ես, և կ'ընդունիմ թէ գործեցինք սխալներ, և մինչեւ իսկ ծանր սխալներ, կորուսանելով բազում դրամ և թանկագին կեանքեր ի Սուտան։ Բայց Ընդդիմադիր կուսակցութիւնն այս սխալանաց ո՛չ մէկուն համար պարսաւեց զմեզ. այլ անդադար պարսաւեց զմեզ որովհետեւ աւելի մեծ սխալներ չէինք գործեր աւելի շուտով։ Չեմ մտներ մեր սխալանաց մանրամասնութեան մէջ. այդ կը վերաբերի պատմութեան։ Բայց արդէն այնպիսի ձեռնարկութեան մը մէջ անխուսափելի էին թերութիւնք. Անոնք ստոյգ հետեւանքներն են ընդդէմ բնութեան մաքառող ձեռնարկներու, որք մարդկային բանաւոր և շրջահայեաց գործողութեան միջոցներէն դուրս են. եւ այդ ձեռնարկներու առաջին հեղինակներն են ճշմարիտ պատճառք գործուած չարեաց։

«Բայց այս խնդիր, իւր կուսակցական հանգամանքով, աւելի բացայայտ վիճակ մ'ունի։ Վերջացող Նըստաշրջանին սկիզբն, Ընդդիմադիրք, իրենց անհամար պարսաւանաց առաջարկներէն միոյն մէջ, դատապարտեցին զմեզ զի չէինք ուզեր Թագուհւոյն զօրքերը պահել ի Սուտան մինչեւ որ հոն հաստատէինք կանոնաւոր կառավարութիւն մը, Մեք յանձն չառինք, այնպիսի Նպատակի մը համար անգլ· զօրաց գործածման ընդդէմ գոլով։ Արդի Նախարարութիւնն եւս յայտարարեց Խորհրդարանին մէջ թէ, Սուտանը պարպելու գործողութիւնն յոյժ յառաջացեալ գոլով, թէպէտ այլ եւս կարելի չէր դադրեցնել զայն, բայց գործողութիւնն ինքնին ցաւալի էր և դատապարտելի։ Արդ, աւասիկ յոյժ կարեւոր խնդիր մը, որոյ վրայ երկուց կուսակցութեանց կարծիքներն յոյժ որոշ են։ Կը ճանչեմ բարձր հեղինակութիւններ, որոց կարծիքն է թէ արշաւանքն ի Խարդում պիտի լինէր Ուադելոյի ճակատամարտէն ի վեր Անգլիոյ ձեռնարկած ամենէն դժուար զինուորական գործողութիւնք։ Մեք հարկաւոր, զգուշաւոր և արդար համարեցինք պարպել զՍուտան։ Դօրիները պէտք չտեսան ատոր, և ողբալի ինչ համարեցին զայն։ Ուրեմն, երկիրը կա՛մ մեր օրով ազատեցաւ յոյժ վտանգալից և մեծածախ ձեռնարկութենէ մը, զոր յանձն կ'առնուր այժմեան Կառավարութիւնն, և կա՛մ մեր ձեռօք զրկուեցաւ ազնիւ և փառաւոր յաջողութենէ մը, զոր պիտի շահէր այժմեան Կառավարութիւնն։ Երկուցն ընդդիմակ աշխարհավարութեանց բաղդատութիւնք բացայայտ են ասա· Թո՛ղ երկիրը դատէ զանոնք։

«Բուն Եգիպտոսի մասին, արդի Կառավարութիւնն, յիշխանութիւն անցնելէն ի վեր, իրաւամբ յայտարարեց Լորտ Սալիզպըրի բերնով թէ բնաւ յառաջդիմութիւն չէր կրնար լինել մեր եգիպտական յարաբերութեանց մէջ մինչեւ որ Եգիպտոսի կառավարութեան ելեւմուտք կարգի դրուէին։ Որովհետեւ այս երկար և աշխատալից գործողութիւն կատարուած է այժմ, և Սուտանեան գործողութեանց առաւել ահեղ արդիւնքն եւս վկրջած է, ես վերստին ամենայն հաստատամտութեամբ կ'արտայայտեմ Խորհրդարանին մէջ յայտնած կարծիքս թէ, երբ Անգլիոյ պատիւը ներէ, պարտինք բոլորովին ելնել եգիպտական երկրէն։ Վնասաբեր գաղափար մը կար մեր մէջ զոր հանրային լրագիրք յառաջ բերին, իբր թէ պէտք է որ կա՛մ իւրացընենք զԵգիպտոս, կա՛մ բրիտանական հովանաւորութեան մը ներքեւ դնենք զայն, և կամ գո՛նէ անսահման կերպիւ երկարաձգենք Եգիպտոսի անգլիական գրաւումը (*)։ Այս առաջարկութեանց ամեն մէկուն և ամբողջին մէկէն հակառակ եմ բոլորովին։ Կ'ըսեն թէ Եգիպտոսէն մեկնելու չենք առանց փոխարինութիւն մը ստանալու մեր հոն ըրած ջանից ու զոհողութեանց համար։ Առ այդ կ'առարկեմ, նախ, թէ մեք՝ միջամտելով յԵգիպտոս՝ սկիզբէն գործեցինք քաղաքական ծանր սխալ մը, ինչպէս պնդած եմ միշտ, և թէ հետեւանքը զոր Նախախնամական տնօրինութիւնք սովորաբար կուտայ այդպիսի սխալներու՝ չէ փոխարինութիւն, այլ պատիժ։ Երկրորդ, ի՞նչ պիտի լինէր ենթադրեալ փոխարինութիւնն։ — Երկարաձգումն մեր զինուորական գրաւման յԵգիպտոս· Բայց այդ ո՛չ այլ ինչ է բայց եթէ ծանրացումն չարիքին որուն համար փոխարինութիւն կը խնդրենք։ Երբ ընդունուած է սխալ հիման մը վրայ հաստատեալ աշխարհավարութիւն մը, իմաստնագոյն ընթացքն է շուտով փակել զայն։ Մինչեւ որ ելնենք Եգիպտոսէն, հազար ու մէկ կերպերով պզտիկ պիտի մնանք շնորհիւ այն բազմաթիւ իրաւանց և արտօնութեանց, որք Եգիպտոսի մէջ միջազգային կարգադրութեամբք ապահովեալ են միւս Տէրութեանց· Այդ արտօնութեանց կիրառութենէն գանգատելու օրինական իրաւունք չունինք. զի հաստատեալ են միջազգային իրաւանց վրայ, զորս պարտինք յարգել։ Արդիւնքն այն է սակայն որ մեք բաւական ազատութիւն չենք ունենար եգիպտական շահուց պահանջած նորութիւններն ընելու, և երբ փոփոխման մը ձեռնարկենք՝ կիսատ թողուլ կը պարտաւորինք։ Ասոր բազում օրինակներ կրնայի յիշել վերջին շաբաթներու պատմութենէն։ Չեմ պարսաւեր Թագուհւոյն արդի Նախարարներն եթէ նոքա եւս կը հարկադրին կրել իրենց կացութեան պահանջմունքն· Արդ, կը փափաքիմ որ ճշդիւ հասկնանք զայդ կացութիւն, և Եգիպտոսի մէջ մնալնիս համարենք ո՛չ թէ առաւելութիւն մը, այլ դժուարութիւն մը։

«Չեմ երկբայիր թէ ունինք զօրութիւն տարիներով շարունակելու Եգիպտոսի գրաւումն առանց իրական արգելքի, ինչպէս չեմ երկբայիր թէ մեծ հարստութիւններ ունեցող անձինք կարող են անպէտ նպատակներու վատնել զայնս։

«Երբ ազատինք կնճռալից և ապերախտ դիրքէն, զոր բռնած ենք Եգիպտոսի մէջ, պիտի վերստանանք Եւրոպիոյ մէջ կատարեալ անկախութեան և փրկարար ազդեցութեան սքանչելի դիրքը, զոր մեր սխալներ միայն կրնան տկարացնել. անկախութի՛ւն զոր Ամենակարողն տուած է մեզ, գերազանց քան այլ ո՛ և է Պետութեան անկախութիւնն. ազդեցութի՛ւն, որ միշտ պիտի ճանչէ միջազգային հաւասարութեան սկզբունքն, և ամեն օրինաւոր առթիւ պիտի գործածուի ի պաշտպանութիւն փոքրագոյն Պետութեանց և Նորածին ազատութեանց յԱրեւելս, և ընդհանրապէս ի պաշտպանութիւն բանաւոր ազատութեան և խաղաղութեան ու հանրային իրաւանց։»

(*)· Թայմզին գաղափարն էր այս «Վնասաբեր» գաղափար։ Ծ· Խ·

ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐՈՎ ԱՌՆՈՒԱԾ

Վիեննա, 23 սեպտ· առ Թայմզ·

—Վիեննայի օսմ· դեսպան Սատուլլահ փաշա, մին յստորագրողաց Պերլինի Դաշնագրին, տեսակցեցաւ Քալնոքի կոմսին հետ, որ ըսաւ թէ աւստրիական կառավարութիւնը կը ճանչէ թէ Բ· Դուռը կատարեալ իրաւունք ունի զօրք քալեցնելու յԱրեւ· Ռումէլի, և Պերլինի Դաշնագրին դծած կառավարական ձեւն հոն վերահաստատելու։

—Կ· Պոլսէ ուղղուած հեռագիրք արգելքի տակ կը դրուին։ Բայց ստոյգ է թէ զինուորական պատրաստութիւնք կը կատարին հոն, և թէ զօրաւոր կուսակցութիւն մը կը պահանջէ զինուորական անմիջական միջոցներ ընդդէմ Պուլկարաց։ Կ'ըսուի սակայն թէ բարձրագոյն ակմբոց մէջ փափաք կայ կարգադրութիւն մ'ընելու Աղեքսանդր Իշխանին հետ, որ բաց դուռ մը թողած է կարգադրութեան, յայտարարելով թէ Պուլկարիոյ և Արեւ· Ռումէլիի առ Բ· Դուռն ունեցած կապերն ու պարտքերը կը ճանչէ։ Այդպիսի կարգադրութեան մը փափաքողներէն է եղեր նաեւ Սայիտ փաշա, և անգլ· կառավարութիւնը խորհուրդ տուեր է փորձել այնպիսի կարգադրութիւն մը։

—Զարը տհաճութեամբ տեսաւ Պուլկարաց յեղափոխութիւնն, և հրաման զրկեց Պուլկարիոյ ռուսազգի պատերազմական նախարար Քանդաքուզէն իշխանին և պուլկար բանակին մէջ ծառայող ռուս սպայներուն, որպէս զի Թուրքիոյ դէմ կռուելու չերթան, այլ անմիջապէս հրաժարին իրենց պաշտօններէ։ Զարը նաեւ արգիլեց ռուս կամաւորաց մուտքն ի Պուլկարիա, և հրամայեց որ ռուս սպայք ո՛ և է կերպիւ քաջալեր չտան պուլկարական շարժման։ Այս հրամանաց վրայ, բազմաթիւ ռուս սպայք ի պուլկարական ծառայութեան՝ մատուցին իրենց հրաժարականներ, և Սոֆիայէ և Փիլիպէէ այսօր եկած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ ռուս սպայից այս ընթացքը Ռուսիոյ դէմ գրգռած է Պուլկարաց միտքն, որք կը պարսաւեն Ռուսաց վատութիւնն և կը յորդորեն իրենց Իշխանն որ անմիջապէս պաշտօնանկ ընէ պուլկար բանակին բոլոր ռուս սպայներն։ Իշխանն արդէն պուլկար նորավարժ սպայներ կարգեց հրաժարող ռուս սպայներուն տեղ։ Պուլկարաց մէջ ատելութիւնն ընդդէմ Ռուսաց այ՛ն աստիճան կ'աւելնայ, որ կ'երեւի թէ ռուսական ազդեցութիւնն ի մէջ Պուլկարաց՝ բաւական ժամանակ պիտի տկարանայ։ Ռուսիոյ նպատակն է ցոյց տալ թէ ինք համաձայն և գործակից չէր պուլկարական շարժման, և թէ չուզեր կռուի բռնուիլ Բ· Դրան հետ։ Եթէ Ռուսիա չկարենայ համոզել զԲ· Դուռն որ պաշտօնանկ ընէ զԱղեքսանդր Իշխանը, Պուլկարիա և Արեւելեան Ռումէլի ռուսական ազդեցութեան համար կորած պիտի լինին։ Բայց միւս Տէրութիւնք Ռուսիոյ նկատումները չունին Աղեքսանդր Իշխանին պաշտօնանկութիւնը խնդրելու համար։

—Գրէթէ ամեն հեռատես անձանց կարծիքն այն է թէ «կատարեալ իրողութիւնն» ի վերջոյ պիտի ճանչուի և ընդունուի ո՛ և է կերպիւ։ Բայց աւստրիական կառավարութիւնը պատրաստ է ջանալ որ իրաց նախկին վիճակը վերահաստատի, ի նկատի առնելով նախ Սերպիոյ և Ռումանիոյ շահերն, որոց վրայ հոգածութիւն ունի, եւ յետոյ ի նկատ առնլով Մաճառաց կարծիքն որք ոգւով չափ կ'ընդդիմանան Մեծ Պուլկարիոյ մը կազմութեան։ Պ· Թիսա այսօր Կայսեր հետ տեսակցեցաւ, և իմացուց թէ կոմս Անտրաշի և նմա հետեւող պատուիրակներն որոշած են Պատուիրակութեանց առաջիկայ նստաշրջանին մէջ հարուածել այն քաղաքականութիւն, որ հետեւանքը լինի տապալել Պերլինի Դաշնագրով հաստատեալ իրաց կարգը։

—Միլան Թագաւորը զինուց ներքեւ կոչեց իւր բանակ առ ի պաշտպանութիւն Թագաւորութեան շահուց, եթէ վտանգին։

—Այս առթիւ դիտելի է թէ Փիլիպէէ պաշտօնական աղբիւրէ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ այսօր թէ, «Մակեդոնիոյ մէջ Պուլկարք գնդակ մ'իսկ չպիտի արձակեն, եթէ Թուրքերը չլինին նախայարձակ։»

—Փիլիպէէ կը հեռագրուի նաեւ թէ Իշխանը շատ կը ջանայ արիւնհեղութեան առաջքն առնուլ։ Երէկ նոր հեռագիր մ'ուղղելով առ Բ· Դուռն, յայտներ է թէ իւր ներկայութեամբ ի Փիլիպէ կրցած է արգիլել խռովութիւններն, որք անշուշտ պիտի ծագէին եթէ կառավարութեան գլուխը չանցնէր ինք։ Բայց կը վախցուի թէ ապստամբութիւն կրնայ ծագիլ ի Մակեդոնիա, եթէ Իշխանն յոյժ զօրանայ՝ Պուլկարիոյ անսահման վեհապետութիւնն ստանձնելով, կամ եթէ պաշտօնանկ լինի իւր անխոհեմ ընթացից համար, որ ատեն կրնայ ինքն իսկ գլուխ և առաջնորդ լինել ապստամբաց։

—Զարին եղբայրը՝ Վլատիմիր Մեծ Դուքսը Վիեննա հասաւ Վարշաւիոյ ճամբով։

—Աթէնքէն այսօր եկած հեռագիր մը կ'իմացնէ թէ Թուրքիա մինչեւ երէկ իրիկուն որոշած չէր իւր կատարելիք գործողութիւնը։

Վիեննա, 24 սեպտ· առ Թայմզ·

Կ· Պոլսէ կը հեռագրուի թէ չի կարծուիր որ Բ· Դուռը զինուք միջամտէ յԱրեւելեան Ռումէլի, թէեւ փութացած է բողոքանալ Տէրութեանց։ — Անգլիա և մանաւանդ Ռուսիա գործածեցին իրենց բոլոր ազդեցութիւնը՝ տարհամոզելու զԲ· Դուռն հապճեպեալ գործողութենէ մը։ — Ի Կ· Պոլիս կան 17-18.000 զօրք· ի Մակեդոնիա՝ 15,000, և յԱդրիանուպոլիս 6,000։ Կ· Պոլսոյ պահպանութեան սահմանեալ զօրաց սովորական թիւն է միշտ 18.000· և 15,000 զօրաց անհրաժեշտապէս հարկ կայ ի Մակեդոնիա, ո՛ և է շարժման առաջքն առնլու համար։

— Բէթըրսպուրկ, 24 սեպտ· Սվիէթ կարեւոր ռուս թերթը, բերան Համսլաւեանց, կ'ըսէ թէ ուշ կամ կանուխ Արեւելք պիտի լինի ասպարէզ արիւնալի պատերազմի մը, որ պիտի լինի վճռական կռիւ մը ի մէջ սլաւ ցեղին և գերման ցեղին։

— Սոֆիա, 24 սեպտ· Նախընթաց օրն Աղեքսանդր Իշխանն աչքէ անցուց կամաւորաց երեք վաշտեր, որք Փիլիպէէ կը մեկնէին օսմ· սահմանագլուխն երթալու համար, և անոնց ուղղեց սա խօսքեր·

«Քա՛ջ զինուորք·

«Մեք կռիւ չունինք Թուրքաց հետ· բայց եթէ նոքա հակառակին մեր գործողութեան, ցմահ պիտի կռուինք նոցա դէմ։ Ցայնժամ զիս պիտի գտնէք ի գլուխ քաջամարտիկ զինուորաց Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումէլիի։»

—Պելկրատ, 24 սեպտ· Միլան Թագաւորն երէկ զօրահանդէս մը կատարեց, և եռանդագին ողջունեցաւ իւր զօրաց կողմէ։ Պելկրատի բերդապահ զօրաց և Զայեչարի հետեւակազօրաց և հրետաւորաց (թընդանօթաձիգ զօրաց) մի մասը ղրկուեցան Նիշ։

—Պուքրէշ, 23· Կը հերքուի Թայմզի լուրը թէ դաշնագիր մը կնքուեր է ի մէջ Ռումանիոյ, Սերպիոյ և Յունաստանի, արգիլելու համար Մակեդոնիոյ միացումն ընդ Պուլկարիոյ, և թէ այս նպատակաւ շարժուն վիճակի մէջ կը դրուի Ռումանիոյ բանակն։ Ի Պուքրէշ ո՛չ դաշնագրի խօսք կայ· ո՛չ ալ զօրաց շարժման։

—Փէշթէ, 23 սեպտ· առ Ստանտարտ· Քաղաքիս անգլ· հիւպատոսարանն եկած հեռագրոյ մը նայելով, Թուրքերը միտք չունին մտնելու յԱրեւ· Ռումէլի։ Կ· Պոլսոյ անգլ· հիւպատոս Պ· Ֆօսէդ և զինուորական կցորդ Դրոզդըր հազարապետն երէկ երկարօրէն տեսակցեցան Աղեքսանդր Իշխանին և Արեւ· Ռումէլիի վարչութեան պետ Տր· Ստրանսքիի հետ։ Երկու Պուլկարիաներուն միացման ի նպաստ ազգային

— 154 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ԿՐԱՆԹ ՆԱՒԱՊԵՏԻՆ ՈՐԴԻՔՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԴ·

ԲԱԿԱՆԷԼԻ ՄԵԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

—Այս իրիկուն, պատասխանեց Բականէլ, թանձր մութին ժամանակ։

—Յոյժ լաւ, պատասխանեց Մաք Նապս· Բականէ՛լ, մեծահանճար մարդ էք դուք։ Ես, որ դիւրաւ համոզւող մարդ չեմ, ձեր այդ ծրագրին յաջողութեան վրայ աներկմիտ եմ։ Ա՛, այդ չարաճճիները փոքրիկ հրաշք մը պիտի տեսնեն, որ իրենց ի քրիստոնէութիւն դառնալը դար մ'եւս պիտի ուշացնէ։ Քարոզիչք ներում շնորհեն մեզ։

Բականէլի ծրագիրն ընդունուած էր ուրեմն· և արդարեւ, վայրենիներուն սնապաշտութեան նայելով, կրնար և պարտ էր յաջողիլ։ Կը մնար կատարումը։ Գաղափարը լաւ էր, բայց գործադրութիւնը դժուարին։ Հրաբուխը չէ՞ր կրնար լափել խառնարան մը բանալու յանդգնողները։ Պիտի կրնայի՞ն սանձել, կառավարել անոր յանկարծական հրաշնչումն, երբոր իւր շոգիները, բոցերն ու հրահոսանքը մէկէն ի մէկ դուրս ժայթքէին կատաղաբար։ Բովանդակ գագաթը չէ՞ր կրնար հրեղէն վհի մը մէջ սուզիլ։ Այնպիսի երեւոյթի մը դպչիլ էր, որոյ բացարձակ մենաշնորհն իրեն վերապահած էր բնութիւնը։

Բականէլ նախատեսած էր այդ դժուարութիւնները, բայց կը յուսար խոհեմութեամբ գործել և գործն ի ծայրայեղութիւն չմղել։ Թէեւ երեւոյթ մը բաւական կը համարէր վայրենիները խաբելու, և ոչ հրաբուխ մը բորբոքելու ահեղ իսկութեան կ'ուզէր ձեռնարկել։

Որչափ երկար երեւցաւ այն օր։ Ամեն ոք անոր անվախճան ժամերը կը համրէր։ Ամեն ինչ պատրաստ էր փախուստի համար։ Ուտուբային մէջի նպարները մանր ծրարներու բաժնուած էին դիւրակրելի լինելու համար։ Քանի մը փախթ և հրազէնները կ'ամբողջացնէին պէտքին դամբարանէն վերցուած թէթեւ կարասին։ Աւելորդ է ըսել թէ այս պատրաստութիւնք չերտափակին մէջ կատարուեցան, առանց վայրենիներէն նշմարուելու։

Ժամը վեցին Օլպինէթ կազդուրիչ ճաշ մը պատրաստեց։ Ո՞ւր և ե՞րբ պիտի կրնային ճաշել իրենց փախուստի միջոցին, ոչ ոք կրնար նախատեսել։ Ուստի ապագային համար ճաշեցին։

Գլխաւոր կերակուրը կը բաղկանար կէս երկոտասանեակի չափ խոշոր մու՛կերէ, զորս Ռոպըրթ բռնած էր և փակ սանի մէջ եփած։ Տիկին Հելենա և Մերի Կրանթ յանձն չառին ճաշակել զայն որսենի, որ մեծ յարգ ունի Նոր-Զելանտայի մէջ, բայց այրերն ախորժիւ կերան զայն իբրեւ ճշմարիտ Մաուրիք։ Եւ արդարեւ յոյժ համեղ և պատուական միս մ'ունէր, ուստի վեց կրծողաց մինչեւ ոսկրները կրծուեցան։

Իրիկուան վերջալոյսն եկաւ։ Արեւն աներեւութացաւ թանձր և մրրկալատ ամպոց ետին։ Քանի մը փայլատակունք կը լուսաւորէին հորիզոնն, և հեռաւոր որոտմունք կը գռային երկնից խորերուն մէջ։

Բականէլ ուրախութեամբ ողջունեց մրրիկն, որ օգնութեան կու գար իւր դիտաւորութեանց, և իւր թատերախաղը կ'ամբողջացնէր։ Վայրենիք սնապաշտաբար կ'ըզգածուին բնութեան մեծամեծ երեւոյթներէն։ Որոտումն իրենց Նուի-Աթուայի բարկութեան ձայնը կը համարին։ Փայլակն ալ անոր ցասուցեալ աչաց փայլատակումն է։ Ուստի այնպէս պիտի թուէր այդ տմարդի թէ աստուածութիւնն անձամբ կու գար պատժել Թապուն պղծողները։ Ժամ ութին չարագուշակ խաւար մը պատեց Մաունկանամուի գագաթն։ Երկինք սեւցած երես մը կը ներկայէին այն բոցերուն, զորս Բականէլ ցոլացնել պիտի տար անոր վրայ։ Մաուրիք ոչ եւս կրնային տեսնել իրենց կալանաւորները։ Գործելու ժամանակն էր։

Պէտք էր փութալ, Կլէնարվան, Բականէլ, Մաք Նապս, Ռոպէրթ, մատակարարն և երկու նաւաստիք միահաղոյն գործի ձեռնարկեցին։

Խառնարանին տեղը Քարա-Թէթէի գերեզմանէն երեսուն քայլ հեռի որոշուեցաւ։ Արդարեւ կարեւոր էր, որ Ուտուբան անվթար մնար հրաբուխէն, որովհետեւ անոր հետ կը շնչուէր նաեւ լերան Թապուն։

Բականէլ մեծահատոր վէմ մը նշմարեր էր, որոյ շուրջէն բաւական թանձր շոգի կ'արտաշնչէր։ Այն վէմ լերան կողին մէջ բնական փոքրիկ խառնարան մը ծածկած էր, և ընդերկրեայ բոցերուն զեղումը կ'արգելուր իւր ծանրութեամբ։ Եթէ յաջողէին մէկ կողմ քշել զայն իւր խորշէն, բոցերն և հրահոսանք դուրս կը խուժէին բացուած բերնէն։

Բականէլ և ընկերք՝ Ուտուբային մէջէն ցիցեր կորզելով լծակներ շինեցին և վէմը տեղէն խախտելու ձեռնարկեցին ամենայն զօրութեամբ։ Իրենց միասնական ճգանց տակ՝ շատ չանցած՝ ժայռը խախտեցաւ։ Լերան զառիվայրին վրայ փոքրիկ խառոց մը պեղեցին, որպէս զի վէմը դիւրաւ վար սահի զառիվայրէն։ Քանի որ քարը վեր կ'առնէին, գետնին ցնցումն առաւել ուժգնութեամբ կ'զգացուէր։

Բոցերու խոր մռնչիւնք և բորբոքեալ հրատի շչիւնք կը լսուէին գետնին նրբացեալ խաւին տակէն։ Յանդուգն գործաւորք, Կիկլոպաց նման գետնին տակի հուրերը ոտք հանելու կ'աշխատէին լռելեայն։ Շատ չանցաւ, քանի մը ճեղքուածք և ջերաջերմ շոգիներու ցայտք իմացուցին անոնց թէ կեցած տեղերնին վտանգաւոր լինել կ'սկսէր։ Բայց վերջին բուռն ճիգ մը կորզեց վէմն իւր տեղէն, որ լերան զառիվայրին վրայ սահելով անյայտ եղաւ։

Իսկոյն գետնին նուրբ խաւը պատռեցաւ, և հրեղէն սիւն մը վեր ցայտեց բուռն որոտմամբ, մինչդեռ մի կողմէ ալ եռացեալ ջրոյ և հրահոսանաց աղբիւրներ կը թաւալէին դէպ ի վայրենեաց բանակետղն և ստորին ձորերը։

Բովանդակ լեռնագագաթը դղրդեցաւ, և պահ մ'այնպէս թուեցաւ թէ անյատակ վհի մը մէջ կ'անդնդասուզէր։ Կլէնարվան և ընկերք հազիւ ժամանակ ունեցան հրաբուխին հարուածէն պատսպարուելու։ Ուտուբային շրջափակին մէջ փախան առանց զերծ մնալու քանի մը կաթիլ ջուրէ, որ իննսուն-չորս աստիճան ջերմութիւն ունէր։ Իսկզբան այդ ջուր արգանակի թէթեւ հոտ մը ծաւալեց, որ յետոյ ծծումբի հոտի փոխուեցաւ յոյժ զգալի կերպիւ։

Յայնժամ հրաբխային սիկերը, լաւաներն և այլ հրանիւթերն իրարու հետ խառնուեցան։ Հրեղէն ուղխեր կ'ակօսէին Մաունկանամուի կողերը։ Մերձակայ լեռներն ու ձորերը լուսաւորուեցան, հրաբուխին բոցանշոյլ ցոլքերէն։

Վայրենիք համայն ոտք ելած էին ոռնալով հրահոսանաց խածուածքէն, որք իրենց բանակետղին մէջ կը ծաւալէին ջերաջերմ։ Շատերը՝ շրջակայ բլուրներէն վեր փախչելով՝ սարսափահար կը դիտէին զայս ահեղ երեւոյթ, որով իրենց ցասուցեալ Աստուածը չարաչար կը պատուհասէր սուրբ լերը պղծողները։ Մերթ ընդ մերթ, երբոր հրաբուխին ճայթիւնները կը մեղմանային, վայրենեաց կաղկանձիւնը կը լսուէր, որք իրենց նուիրական «Թապո՛ւ, Թապո՛ւ, Թապո՛ւ» աղաղակը կ'ոռնային։

Սակայն Մաունկանամուի խառնարանէն անբաւ շոգի, բոցավառ քարեր ու լաւաներ կը բղխէին։ Իսլանտի Հէքլա լերան մօտակայ ջերմաջրոց աղբիւրներուն պէս բան չէր, այլ նոյն ինքն Հէքլա լեռն էր։ Մինչեւ ցայնժամ այդ հրաբխային նիւթեր զալեալ մնացեր էին լեռնագագաթին պատեանին տակ, վասն զի Թոնկարիրոյի կափոյրները կը բաւէին անոր արտաշեղման։ Բայց երբ նոր ելք մը բացուեցաւ, արգիլափակ հրանիւթերն անկէ դուրս պոռթկացին ծայրագոյն ուժգնութեամբ, և այն գիշեր, հաւասարակշռութեան օրինօք, կղզւոյն միւս հրաբուխները կորուսին իրենց սովորական ուժգնութիւն։

Հրաբխման սկսելէն ժամ մը յետոյ, հրահոսանաց լայն ուղխեր կը հոսէին լերան կողերն ի վար։ Մկանց լեգէոններ իրենց անբնակելի ծակերէն դուրս կը փախչէին։

Գիշերն ի բուն, և երկնից բարձունքին մէջ որոտացող փոթորկին տակ, հրաբերանը շարունակեց զիւր պաշտօն այնպիսի ուժգնութեամբ մը, որ երկիւղ պատճառել սկսաւ Կլէնարվանի։ Հրաշնչութիւնը կը մաշեցնէր խառնարանին եզերքը։

Բանտարկեալք, չերտափակին ետին պահուըտած, երեւոյթին զարհուրելի յառաջդիմութիւնը կը դիտէին։

Առաւօտն եկաւ, հրաբուխին մոլեգնութիւնը կը շարունակէր։ Դեղնորակ թանձր շոգիներ կը խառնուէին բոցերուն հետ· հրահոսանաց ուղխեր օձապտոյտ կ'ընթանային ամեն կողմ։

Կլէնարվան, ակնդէտ, սրտատրոփ, չերտափակին ամեն ճեղքերէն դուրս նայելով՝ բնիկներուն բանակետղն աչքէ կ'անցունէր։

(Շարունակելի)

կամաց միաձայնութիւնն ի նիստ առնլով, Անգլիոյ ներկայացուցիչք կը խորհին թէ Եւրոպա չի կրնար պարսաւել կատարուած միութիւնն, ո՛չ ալ Իշխանին ընթացքը ։ Պ. Պ. Ֆօսէդ և Դրոմնդըր, որք Կ. Պոլիս կ'երթան, դեսպաններուն պիտի ըսեն թէ պուլղարական միութիւնը բացարձակ հարկ մ'եղած էր Իշխանին և ժողովրդեան համար ։

—Փիլիպէ, 23 սեպտ. Շարունակաբար կուգան կը հասնին պատգամաւորութիւններ, որք Րումէլիցի ժողովրդեան կեանքն ու դրամը կը նուիրեն Իշխանին՝ ի պաշտպանութիւն Ազգային Միութեան դատին ։

Իշխանը պուլկար բանակին ընդհանուր հրամանատարութիւնն ստանձնեց։

Պուլկար քահանայից առաջնորդութեամբ, որք կը գրգռեն ու վառ կը պահեն պուլկար ժողովրդեան հայրենասիրական եռանդը, Փիլիպէ հասան զինեալ կամաւորաց բազմաթիւ խմբեր ։

Զօրքերն, ի Փիլիպէ կազմակերպուելէ յետոյ, կը ղրկուին օսմ. սահմանագլխոյ վրայ ։ Պուլկարիոյ բանակը վաղուընէ կը սկսի մտնել յԱրեւելեան Րումէլի ։ Հեծելագունդ մը այսօր հասաւ Փիլիպէ ։

—Փիլիպէ, 23 սեպտ. Հայրենասէր և եռանդուն 5 Պուլկարներէ բաղկացեալ Ազգ. Պատգամաւորութիւն մը Փիլիպէէ ճամբայ ելաւ՝ Ռուսիայէն և միւս Մեծ Տէրութիւններէն խնդրելու համար որ ըստ կարի շուտով ճանչնուի և հաստատուի Պուլկարաց Ազգային Միութիւնը։

—Պելկրատ, 24 սեպտ. Սերպ լրագիրք կը յորդորեն զկառավարութիւնը ձեռք առնուլ ամեն միջոց ի հարկին պաշտպանելու համար Սերպիոյ շահերն, և կը հաստատեն թէ մեծ վտանգ կը սպառնայ եւրոպական խաղաղութեան ։ Վիտէլօ կը յայտարարէ թէ Արեւելեան Խնդրոյն վերջնական լուծման սկզբնաւորութիւնն է այս ։

—Վիէննայէ կը հեռագրուի թէ ի Բեդրպուրկ կ'ուզուէր գումարումներ ընել՝ ռուս և պուլկար կամաւորաց լէգէոն մը կազմելու և Պուլկարիա ղրկելու համար. բայց ռուս կառավարութիւնն արգիլեց այս գումարումները։

—Կ. Պոլիս, 23 սեպտ. Բ. Դրան առ Տէրութիւնս ուղղած Բողոքագրոյն գլխաւոր հատուածը սա է .

«Այնպիսի ծանր եղելութեան մը առջեւ, Ն. Կ. Վեհափառութիւն չի կրնար միալ անտարբեր ։ Իւր բնական իրաւանց և իւր պարտուց զգացումն իրեն վրայ հարկ կը դնեն գործածել Պերլինի Դաշնագրին 16րդ յօդուածով ունեցած կարողութիւնը՝ վասն վերահաստատման յԱրեւելեան Րումէլի իրաց կարգին որ կազմուած էր յիշեալ Դաշնագրով ։

«Բայց, կացութեան վտանգաւոր առջեւ, օսմ. կառավարութիւնն հարկ կը համարի դիմել Մեծ Տէրութեանց բարեկամական միջնորդութեան, որպէս զի հրաւիրեն զԱլեքսանդր Իշխանն ճանչելու իւր պարտքեր ։ Կայս. Կառավարութեան համար տարակուսելի չէ թէ իրեն բարեկամ և դաշնակից Տէրութիւնք խորին ցաւով տեսած են այս շարժումներ, որք իրենց ի Պերլին կնքած հանդիսաւոր համաձայնութեան տրամադրութեանց հակառակ են, և թէ նոքա պիտի միացնեն իրենց ջանքեր՝ ի պաշտպանութիւն դաշնագրական տրամադրութեանց ։

«Ուրեմն, նպաստաւոր ընդունելութիւն մը գտնելու հաստատ յուսամբ է որ Բ. Դուռը կ'ընէ զայս կոչումն Պերլինի Դաշնագրին ստորագրող Տէրութեանց ։»

—Վիէննա, 24 սեպտ. Աւստրիա Տէրութեանց առաջարկեց դիտողութիւն ուղղել առ Ալեքսանդր Իշխանն, որպէս զի զգուշանայ յուզում մը յարուցանելէ Մակեդոնիոյ և Ալպանիոյ մէջ ։ Կը կարծուի թէ բոլոր Տէրութիւնք պիտի հաւանին այս առաջարկութեան ։

—Սօֆիա, 24 սեպտ. Զարին երկրորդ մէկ հեռագիրը նորէն կը պարսաւէ Ալեքսանդր Իշխանին ընթացքն, և կ'արտօնէ Պուլկարիոյ ծառայութեան մէջ գտնուող ռուս սպաներն ի Ռուսիա վերադառնալու ։

—Վիէննայէ կը հեռագրուի թէ սերպ զօրքերը կը քալեն դէպ ի Հին Սերպիոյ (Քոսովայի գաւառին) և Մակեդոնիոյ սահմանները ։ Նիշի, Քուրշէօյի և Ալեքսինաչի վաշտերն յառաջ խաղալու հրաման ստացած են ։

—Միլան Թագաւորը ծանոյց Տէրութեանց թէ իւր զօրքեր իրենց տրամադրութեան ներքեւ են, վասն գործադրութեան այն որոշմանց զորս տան՝ Րումէլիի մէջ իրաց օրինաւոր կարգը վերահաստատելու համար,

—Անգլիոյ պաշտօնական և արմատական լրագիրք միաձայնու. կը գովեն այն ճարտար, խաղաղ և ազդեցիկ եղանակն, «որով Պուլկարք կործանեցին Լորտ Պիքընսֆիլտի շինած թղթեղէն դղեակը» ։ Տէյլի Նիւզ ջերմապէս կը ջատագովէ Պուլկարական Միութեան նուիրագործումը ։ —Լոնտոնի պահպանողական մեծ թերթերէն ո՛չ մին խորհուրդ կուտայ Թուրքիոյ՝ զէնք գործածել Պուլկարաց դէմ։

—Կավրիլ փաշայի ձերբակալումը սապէս կը պատմէ Թայմզ .

Կուսակալը ճաշն ըրած էր, եւ զանգակն հնչեցնելով սպասաւորը կը կանչէր՝ սեղանը վերցնելու համար ։ Բայց սպասաւորին տեղ, ներս մտաւ Սէմօլվիչ գնդապետն, որ՝ միասին ունենալով 6 զինուորներ՝ յայտարարեց Կուսակալին թէ ձերբակալուած էր ։ Կուսակալը պատուհանէն նայելով տեսաւ որ իւր պալատը պատուած էր զօրօք ։ Սէմօլվիչի դառնալով, ըսաւ . «Անակնկալ բան մ'էր այս . բայց պէտք է որ դրսաւոր բողոք մը յանձնեմ ձեզ» ։ Սպայն պատասխանեց թէ բողոք ստանալու պաշտօն չունէր, այլ միայն ձերբակալելու զՆ. Վսեմութիւն ։

Քիչ ետքը, Րումէլիի բանակն համախմբեցաւ պալատան առջեւ, եւ Տր. Ստրանսքի, (որ ճարտարապէս նիւթած էր բոլոր այս դաւադրութիւն,) յառաջ անցնելով կարդաց առժամանակեայ կառավարութեան յայտարարութիւնն, որ կը հռչակէր զԱլեքսանդր Իշխանը ։ Պահ մը մեծ գրգռութիւն տիրեց . բայց բնաւ բռնութիւն չգործուեցաւ ։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՔ
ԵՐԵԿՈՒԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԷՆ

Սօֆիա, 26 սեպտ. Ալեքսանդր Իշխանին կառավարութիւնը շրջաբերական մը ղրկեց Տէրութեանց գործակալներուն, յայտարարող թէ խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են արգիլելու համար խռովութեան մը յարուցումն ի Մակեդոնիա ։

Նոյն գործակալներուն ուղղեալ ուրիշ Իշխանական Շրջաբերական մը կ'ըսէ թէ Ալեքսանդր Իշխանը սահմանապահ զօրաց բացարձակ հրամաններ տուած է՝ Պուլկարաց և Թուրքաց միջեւ կռուոյ մը առաջքն առնլու համար ։ Զինեալ ամեն ոք որ կ'աշխատի Արեւելեան Րումէլիէն կամ Պուլկարիայէն Թուրքիա անցնիլ, պիտի ձերբակալուի և պատերազմական ատեանի մը առջեւ դատուի ։ Իշխանը, կ'ըսէ Շրջաբերականն, հանդարտեցուցած է թուրք ժողովուրդն, համոզելով թէ ինք չուզեր պատերազմի բռնուիլ Թուրքիոյ հետ ։ (Իշխանը պուլկար դրօշին քով ծածանիլ կուտայ արդէն նաեւ օսմ. դրօշն, որ պահ մը վար առնուած էր ի սկզբան ։) Իշխանն հրամայեց նաև որ յետաձգուի գործադրութիւնն այն հրամանին որ նախապէս տրուած էր՝ իսլամ ժողովրդեան զէնքերը ժողվելու համար ։

Վերջապէս, Իշխանը Փիլիպէի մեծ մզկիթն երթալով, ներկայ գտնուեցաւ Իսլամաց մէկ կրօնային արարողութեան, որ կը կատարուէր ի պատիւ Վեհ. Սուլթանին ։

—Պեդրպուրկ, 27 սեպտ. Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կէս-պաշտօնական թերթը, Նորդ, սաստիկ բանիւք կը պարսաւէ Ալեքսանդր Իշխանին ընթացքը ։ Բայց կ'առաջարկէ անձնական կերպիւ միացնել զՊուլկարիա և զԱրեւ. Րումէլի, յարգելով հանդերձ Վեհ. Սուլթանին իրաւունքներն. (երկուքին տալով նոյն Իշխանը, բայց պահելով երկու տարբեր վարչութիւններ, ինչպէս երբեմն ի Մոլտաւիա և Վալաքիա։) Նորդ ի վերջոյ կ'առաջարկէ «ինքնօրինական իրաւանց» տրուիլը Մակեդոնիոյ ։

—Պելկրատ, 26 սեպտ. Մակեդոնիայէն եկած լրոց նայելով, (որոց ստուգութիւնն երաշխաւորել չէ ամենեւին,) Օսմ. զօրքերն արիւնալից կռիւ մ'ունեցեր են Առնաւուտներուն հետ, որք ծանր կորուստներ կրեր են, թէեւ նիզամ զօրքերէն ալ մեռնողներ եղեր են ։

—Աթէնք, 26 սեպտ. Պատերազմական նախարարն հրամայեց սպառազինել բոլոր մարտանաւերը ։ — Պեղոպոնեսի բոլոր պահապան զօրքերը պատերազմական պէտքերն ստացան ։ — Եթէ հարկ լինի, յունական մի քանի մեծ սեղանաւորական տուներ պէտք եղած դրամագլուխը փոխ պիտի տան կառավարութեան, զինուց ներքեւ կոչելու համար հելլենական ամբողջ բանակը ։ — Ժողովրդային մեթինկները կը բազմանան, և միաձայնաւ կը յանձնարարեն կառավարութեան՝ բռնել ազդու դիրք մը Պալքանեան խնդրոյն մէջ։

—Պելկրատ, 26 սեպտ. Սերպ ժողովուրդը չընդունիր որ Պուլկարիա ընդարձակի առանց ո՛ և է փոխարինութիւն մը լինելու Սերպիոյ ։

Լոնտոն, 28 սեպտ. Մօրնինկ Փօսթ պահպանողական թերթը կը պահանջէ չնուիրագործել Պերլինի Դաշնագրին բռնաբարումը ։

Երեկի Եւրոպական Սուրհանդակով առնուած Բարիզի և Լոնտոնի լրագիրք կը պարունակեն ուրիշ բազում տեղեկութիւններ, որոց հրատարակումն ակամայ յետաձգեցինք վաղուան, տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն՝ ընկերակցութեամբ Պատրիարքարանի գործակատար Աբրահամ Էֆէնտիի՝ շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով, այցելութիւն տուաւ Մեծ-Եպարքոս Քեամիլ փաշայի և շնորհաւորեց Ն. Բարձրութեան պաշտօնն և այս առթիւ բարեմաղթութիւններ բրաւ վասն կենաց Օգոստ. Սուլթանին և օսմ. նախարարաց։ Բարձր Մեծ.-Եպարքոսն յոյժ սիրալիր ընդունելութիւն բրաւ Ս. Պատրիարք Հօր ։

Ն. Սրբազնութիւն ապա շնորհաւորական այցելութիւններ տուաւ բոլոր Նորընտիր Նախարարաց և համակիր ընդունելութիւն գտաւ ամենէն ալ։

Գաղատիոյ առաջնորդական Տեղապահ Արժ. Կարապետ վարդապետ Բագրատունի այս շաբթու կը մեկնի յիւր պաշտօնատեղին։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յանձնարարական մը տուաւ Ն. Արժանապատուութեան, ուղղեալ առ կուսակալն Գաղատիոյ։

Թէեւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հրաւիրեալ էր հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել այս կիրակի օր Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ, սակայն Ն. Սրբազնութիւն ստամոքսի հիւանդութիւն ունենալով, որոյ համար դեղ կ'առնու, չ'կրցաւ Խասգիւղ երթալ։

Կը յիշուի թէ Արժ. Յովհաննէս վարդապետ Նէվրուզեան տեղապահութեան պաշտօնով Բաբերդ գնացած էր։ Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը նորա պաշտօնը վաւերացնող հրամանագիրն ըստացած լինելով Բ. Դռնէն, իւր կողմէ յանձնարարականաւ մը Կարնոյ Վսեմ. կուսակալին յղեց։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆ

Կայսերական անձնական Գանձուն նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա՝ զոր Վեհափառ Սուլթանն անուանած էր միանգամայն Ելեւմտից նախարար, հրաժարական մատուցած է այս վերջին պաշտօնէն ։

Կայս. հրամանաւ Էվգաֆի նորընտիր նախարար Վսեմ. Զիհնի էֆէնտի անուանած է Ելեւմտից նախարար, և Առեւտրական նախկին նախարար Վսեմ. Սուպհի փաշա՝ նախարար Էվգաֆի ։

Ներքին գործոց նախորդ նախարար Բարձր. Էտհէմ փաշա անուանեցաւ օսմ. դեսպան Փարիզի, փոխանակ Էսատ փաշայի որ անուանուեցաւ Պերլինի դեսպան ։

Պարագայից փափկութեան պատճառաւ, Էտհէմ փաշա պիտի փութայ իւր մեկնումն ի Փարիզ ։

Այտընի կուսակալ անուանեցաւ Սեբաստիոյ կուսակալ Րիֆաթ փաշա ։

Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ մայրաքաղաքիս հելլենական դեսպան Պ. Քոնտուրիօթիի և առաջին կարգի Շէֆգաթի պատուանշան՝ Տիկին Քոնտուրիօթիի ։

Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Արտաքին գործոց նախարարութեան արարողապետի օգնական Ղալիպ պէյի ։

Էվգաֆի նորընտիր նախարար Վսեմ. Սուպհի փաշա երէկ կայսերական պալատն երթալով իւր շնորհակալութիւնները մատոյց Վեհ. Սուլթանին ։

Շուէտական դեսպան Պ. տ'Էհրէնոֆ երէկ այցելութիւն տալով Դատական նախարար Վսեմ. Սէրվէր փաշայի, իւր շնորհաւորութիւնները մատոյց ։ Նոյնպէս Պելճիքական դեսպանն այցելութիւն տուաւ Վսեմ. Սուպհի փաշայի։

Ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Մունիր փաշա և Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Վսեմ. Արիֆի փաշա շաբաթ օրը Մեծ-Եպարքոս Քեամիլ փաշայի քով երթալով, խորհրդակցութիւն մ'ունեցան։

Երէկ մայրաքաղաքիս բոլոր դեսպանք Բ. Դուռն երթալով, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և միւս նախարարաց այցելութիւն տուին և շնորհաւորեցին նոցա պաշտօնը ։

Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Քեամիլ փաշայի պաշտօնը շնորհաւորող հեռագրաց թիւը մինչեւ 500 ի հասած է ։

Երէկ նախարարաց խորհուրդը մինչեւ գիշերուան ժամը 4 1/2 նիստ ընելով, խորհրդակցեցաւ ներկայ դէպքերուն վրայ ։

Ելմտական նորընտիր նախարար Վսեմ. Զիհնի էֆէնտի առժամապէս պիտի վարէ նաեւ Կրթական նախարարի պաշտօնը, ցժամանումն Մինիֆ փաշայի։

Պերլինէն առնուած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Վսեմ. Սայիտ փաշա շաբաթ օրը մեկներ է անտի Կ. Պոլիս գալու համար, ուր պիտի անցնի իւր նոր պաշտօնի գլուխը։

Մեծ-Եպարքոս Քեամիլ փաշա հետեւեալ շրջաբերականաւ ծանոյց իւր անուանումն գաւառաց կուսակալներուն ։

Վեհ. Սուլթանն բարեհաճած լինելով ինձ յանձնել Մեծ-Եպարքոսութեան պաշտօնը, ձեռնարկեցի կատարել նոր պաշտօնիս պարտականութիւնները, վստահելով երկնային օգնութեան վրայ։

Ինչպէս որ ամեն ժամանակ բացած է ձեզ, մեր բարերարին՝ Վեհ. Սուլթանին գլխաւոր կամքն է իւր Կայսրութեան բարձրացումն ու պայծառացումը, եւ իւր հպատակաց բարեկեցութեան եւ հանգստութեան պահպանումը։

Կը յանձնարարեմ ձեզ ձեր բոլոր ուշադրութիւնն ու ջանքերը կեդրոնացնել այն միջոցներուն վրայ որք կը նպաստեն այս նպատակին, հանրային ապահովութիւնը պահպանելով ներկայ պարագայից կարեւորութեան լիովին համապատասխանող միջոցներով։

Կ. Պոլիս (Ստոր.)
13/25 սեպտ. ՔԵԱՄԻԼ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆՆ
ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

Տպագրական վերատեսչութիւնն հետեւեալ պաշտօնական ազդն ուղղած է մայրաքաղաքիս բոլոր լրագրաց ։

Նկատելով որ քանի մը օրէ ի վեր մայրաքաղաքիս լրագիրք սխալ և անհիմն լուրեր հրատարակելու վրայ են .

Նկատելով որ այս տեսակ հրատարակութիւններ Տպագրական Օրինաց բոլորովին հակառակ են ։

Տպագրական վերատեսչութիւնը կը հրաւիրէ մայրաքաղաքիս բոլոր լրագրաց տնօրէններն որպէս զի զգուշանան հանրութեան միտքը գրգռող անհիմն և սխալ լուրեր հրատարակելէ ։

ՄԵԾ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Յայտնի է թէ Բ. Դուռը ծանուցագիր մ'ուղղած էր Պերլինի Դաշնագիրն ստորագրող բոլոր Տէրութեանց, բողոքելով Արև. Րումէլիի և Պուլկարոյ Միութեան դէմ։

Գրեթէ բոլոր տէրութիւնք փութացած են յայտարարել իրենց դեսպանաց միջոցաւ որ ի Կ. Պոլիս՝ թէ իրենք հակառակ են համասլաւեան մասնախմբոյ ձեռամբ պատրաստուած շարժման, բայց թէ խորհուրդ կուտան Բ. Դրան չափաւոր և զգոյշ ընթացք մը բռնել մինչեւ որ հասնի այն վերջնական պատասխան զոր եւրոպական Տէրութիւնք պիտի տան կարծեաց փոխանակութենէ մը յետոյ ։

Այլեւայլ տէրութեանց այս պատասխանն հաղորդող հաւաքական ծանուցագիրն հասաւ շաբաթ իրիկուն ։ Ծանուցագիրը գրուած է Թուրքիոյ նկատմամբ յոյժ բարեկամական ոճով մը ։ Տէրութիւնք ազդուապէս կը դատապարտեն համասլաւեան Պուլկարաց և Ալեքսանդր իշխանին վարմունքն և յանձնառու կը լինին բարեկարգութիւնը վերահաստատել Պալքանեան թերակղզւոյն մէջ ։

Պերլինէ, սեպտ. 15/27 թուով հետեւեալ հեռագիրն հասած է մայրաքաղաքս .

Ռուսիոյ Կայսրը բացարձակապէս մերժեց Պուլկարիոյ իշխանին ընթացքը ։ Ն. Վեհափառութիւն միանգամայն հրաման ղրկեց պուլկարական ծառայութեան մէջ գտնուող բոլոր ռուս սպայից՝ անմիջապէս մեկնիլ Իշխանապետութեան հողէն և Ռուսիա վերադառնալ ։

Մեծ յուսաբեկութիւն կը տիրէ ի Սօֆիա ։

Տեսակցութեան մը միջոցին զոր Պերլինի օսմ. դեսպան Սայիտ փաշա ունեցաւ Պիզմարք իշխանին հետ, նախարարապետը բացէ ի բաց պարսաւեց Արեւելեան Րումէլիի դէպքերն և յանձնարարեց օսմ. դեսպանին յայտնել առ Վեհ. Սուլթանն, թէ գերմանական կառավարութիւնը պիտի ջանայ բարեկարգութիւնը վերահաստատել և խաղաղասիրական միջոցներով պահպանել Ն. Կ. Վեհափառութեան իրաւունքները Պուլկարիոյ և Արեւելեան Րումէլիի վրայ ։

Ռուս կառավարութիւնն առաջարկեր է մեծ տէրութեանց՝ Դեսպանախորհուրդ մը գումարել Արեւելեան Րումէլիի խնդրոյն տրուելիք լուծման եղանակը խորհելու համար ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎՆ

Պուլկարիոյ Ազգ. Ժողովն գումարեցաւ այս հինգշաբթի օր ի Սօֆիա, Նախագահութեամբ Նախարարապետ Պ. Քարավէլօֆի ։ Ներկայ էին բոլոր անդամք ։ Նախագահն ի պաշտօնէ ծանոյց Նախ Արեւ. Րումէլիի միութիւնն ընդ Պուլկարիոյ և համառօտակի պատմեց այն դէպքեր որք տեղի ունեցան միութենէն առաջ և անոր կատարումն յառաջ բերին։ Յետ այնորիկ, Միութիւնն ենթարկեցաւ հաւանութեան Ժողովոյ որ միաբանութեամբ ընդունեց զայն ։ Նախագահն ապա հինգ միլիոն ֆրանքի փոխ մը խնդրեց, պարագայից բերմամբ տեղի ունենալիք արտասովոր ծախուց համար ։ Այս առաջարկն եւս ընդունուեցաւ համաձայնութեամբ։ Ապա Ժողովն որոշեց պատերազմի համար կազմ և պատրաստ պահել ամբողջ պուլկարական բանակն ։

Ալեքսանդր Իշխանը Փիլիպէ կը գտնուի դեռ և շաբթուս մէջ մարզահանդէս մը կատարել տուեր է Արեւելեան Րումէլիի քաղաքապահ զօրաց։

Սեւ ծովու եզերաց քաղաքներու մէջ՝ որք կը պատկանին Արեւ. Րումէլիի, բուռն գործունէութիւն մը կը տիրէ պատերազմի պատրաստութեանց համար։ Զէնք կրելու կարող բոլոր այր մարդիկ բանակը կ'առնուին կամայ ակամայ։ Միանգամայն արտասովոր տուրք մը կը հաւաքուի, թէ՛ դրամով և թէ՛ ապրանքով։ Ա. կարգի վաճառականք կը վճարեն 200 օսմ. ոսկի, Բ. կարգի վաճառականք՝ 100 ոսկի. Գ. կարգիններ 50 ոսկի, միանգամայն 50 քիլէ ցորեն, 40 քիլէ գարի, երկու ձի, զոյգ մը եզ և սայլ մը կ'առնուի Ա. կարգիններէն և նոյն համեմատութեամբ ալ միւսներէն։

ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄԸ

Յայտնի է թէ Վեհ. Սուլթանն հեռագիր մ'ուղղելով Ալեքսանդր իշխանին, պայմանաժամ տուած էր որ մինչեւ շաբաթ օր (սեպտ. 14) պուլկարական զօրքն հեռացնէ Արեւելեան Րումէլիէն, յայտնելով թէ հակառակ պարագային մէջ օսմանեան բանակը պիտի պարտաւորէր սահմանագլուխն անցնիլ ։

Նոր նախարարութիւնն այդ պայմանաժամն երեք օր եւս երկարաձգեց, որով կը լրանայ այսօր ։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿՆ

Կայս. կառավարութիւնը կարող է անմիջապէս երկու զօրաբանակ հանել, եթէ հարկ լինի զինու զօրութեամբ զսպել պուլկարական ապստամբութիւնն ։ Այս զօրաբանակաց առաջնոյն կեդրոնն է մայրաքաղաքս, և երկրորդինն Ադրիանուպոլիս . իւրաքանչիւրն ունի երկու բաժանում, և կը պարունակէ 24 հեծելախումբ, 28 վաշտ հետեւակազօր և 12 հրետանի թնդանօթաց ։ Պատերազմի ժամանակ, մէն մի վաշտը կը պարունակէ 800էն 1000 զինուոր, մէն մի հեծելախումբն 150 հեծեալ և մէկ հրետանին 6 թնդանօթ ։ Այս երկու զօրաբանակաց կրնայ միանալ քիչ օրուան մէջ երրորդ զօրաբանակն ալ, որոյ կեդրոնն է Մանասթըր ։

Զինուորական վերջին կազմակերպութեանց համաձայն, Թուրքիոյ զինուորական զօրութիւնք կը բաղկանան՝ գործօն բանակէն (Նիզամ), պահեստի բանակէն (Րէտիֆ), վերջին պահեստի բանակէն (Մուսթահֆըզ) և կը պարունակեն 155 գունդ կամ 617 վաշտ հետեւակազօր, 38 վաշտ որսորդ զօրաց, 155 գունդ հեծելազօր կամ 543 հեծելախումբ, 216 գունդ դաշտային հրետանիոյ և 31 գունդ լեռնային հրետանիոյ ։ Գործօն բանակը կը պարունակէ, պատերազմի ժամանակ, առանց հաշուելու տեղական զօրքերն, 468,000 հետեւակազօր, 64,800 հեծելազօր, 57,600 թնդանօթաձիգ, 10,800 ռազմիբայ և 900 հոգի զինուորական մթերաց պահպանութեան յատկացեալ, ընդամենն 610,200 հոգի, 1512 թնդանօթով։

ԹԱՀԻՐ ՓԱՇԱ

Արեւելեան Րումէլիի սահմանագլխոյն վրայ կեդրոնացեալ կայս. երկրորդ զօրաբանակի հրամանատարութիւնը վերջնապէս յանձնուեցաւ Թահիր փաշայի ։

Թահիր փաշա օսմանեան բանակի կարող զօրավարաց մին է։ Յիսուն տարեկան կայ և անդրանիկ եղբայրն է Ոստիկանութեան նախարար Քեամիլ պէյի և Բերայի կառավարիչ Արիֆ պէյի։ Իւր ուսումն առած է Կ. Պոլսոյ Զինուորական վարժարանին մէջ ուստից ելնելէ յետոյ Փարիզ գնացած և հետեւած է Սէն-Սիրի զինուորական բարձրագոյն վարժարանի ուսմանց ։

Վերադարձին, մասնակցած է օսմ. բանակի բոլոր ճակատամարտներուն և քաջ հանդիսացած է շատ առիթներու մէջ։ Վերջին Թուրքօ-ռուս պատերազմի ժամանակ հրամանատար էր Ղազի Օսման փաշայի սպայակոյտին, ի Բլէվնա, ուր աշխատած է մանաւանդ ամրութեանց շինութեան ։

Բլէվնայի առումէն յետոյ, ներկայացած է Ալեքսանդր Կայսեր որ շնորհաւորած է զինքն իւր կարողութեան և քաջութեան համար ։

Թահիր փաշա Ադրիանուպոլսոյ զօրաբանակին հրամանատար անուանած է Վէյսէլ փաշայի հրաժարմանէն ի վեր և ցարդ կը վարէ այդ պաշտօն ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

([illegible])

Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը նկատելով այն վնասը զոր սուտ լուրերու հրատարակութիւնք պատճառած են Պարտուց արժէթղթոց, կը հրաւիրէ լրագրաց տնօրէններն՝ առանց իւր հաւանութեան չհրատարակել ո՛ր և է տեղեկութիւն, թէ՛ Վարչութեան գործառնութեանց և թէ՛ կայս. կառավարութեան հետ իւր ունեցած յարաբերութեանց նկատմամբ ։

Հակառակ պարագային մէջ, պիտի հարկադրի, մեծ ցաւով, միջոցներ ձեռք առնուլ կամ առնուլ տալ այն լրագրաց դէմ որք չհամակերպին այս ազդարարութեան ։

26 սեպտ. 85 (Կոչ)

* * *

Հանրային Պարտուց Վարչութեան այս ազդարարութիւն ուղղեալ լինելով տեղական բոլոր լրագրաց, մի օրինակն եւս մեզ յղուած է . սակայն աւելորդ կը համարինք յիշեցնել թէ տեղական լրագրաց մէջ առաջիններէն մին եղաւ Արեւելք որ իւր մասնաւոր տեղեկութեանց վրայ յենլով բացարձակապէս հերքեց Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան նկատմամբ վերջերս ֆրանսերէն լրագրաց ոմանց մէջ հրատարակեալ անհիմն տեղեկութիւններն ։

Ղալաթիոյ և Բերայի թերթերն առհասարակ կը բողոքեն պաշտօնական ազդին խմբագրութեան դէմ, յիշեալ վարչութեան իրաւասութեան սահմանէն դուրս նկատելով այս տեսակ տարօրինակ արգելք մը դնել մամլոյն ։

Ընդհանուր Պարտուց Վարչութեան տնօրէն Պ. Օպարէ՝ շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ներկայացաւ և յայտնեց թէ յիշեալ Վարչութիւնը պատրաստ է ամեն դրամական միջոցներով օգնել կայս. կառավարութեան։ Նոյնպէս Օսմ. կայս. Պանքայի Փարիզի ճիւղին տնօրէնն օսմանեան դեսպանատունն երթալով նմանօրինակ առաջարկ մ'ըրած է օսմ. դեսպանին ։ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը շնորհակալութեան գրեր ուղղեց այս երկու Վարչութեանց ։ (Թարիք)

ԼՈՒՐԵՐ ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍԷՆ

(Մեր մասնաւոր Թղթակցէն)

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ, 14/26 սեպտ.

Մուսթաֆա փաշայի սահմանագլխոյն վրայ Րումէլիի Միլիս զօրաց և կայսերական զօրաց միջեւ յառաջ եկած միջադէպն և կռիւ զոր Կ. Պոլսոյ լրագիրք հրատարակեցին, անհիմն է և մինչեւ այս իրիկուն ո՛ և է ընդհարում եղած չէ ։

Քաղաքիս Պէյերն յուզուած մի տեղ գումարեցան, և երէկ խմբովին Կուսակալին դիմեցին տեղեկութիւն խնդրելու, յայտարարելով որ «եթէ անցեալ անգամուան պէս (Թուրքօ-ռուս պատերազմին) գաղթականութիւն ընելու վտանգ մը կայ, իրենց կանխաւ տեղեկութիւն և հրաման տան որ ժամանակին գաղթեն» . բայց Ն. Վսեմութիւն այսպիսի վտանգ մը չըլլալուն, շատ մը յորդորներով խաղաղեցուց նոցա խռովեալ և մոլորեալ միտքերը և ո՛ և է ընտանեաց խումբով քաղաքէն գաղթելն արգիլեց ։

Կ. Պոլսոյ Բրիտանական ընդհանուր հիւպատոսին քաղաքէս անցած ժամանակը բարեկամի մը հետ ունեցած տեսակցութենէն տեղեկացայ և սա եզրակացութեան հասայ, որ յոյն լրագրաց մէջ հրատարակուած, Փիլիպէի մէջ և այլուր կատարուած անկարգութիւնք և աւերմունք անտեղի են, և թէ բարեկարգութիւնն ամէն ուրեք ապահովեալ է . զայս կը հաստատեն նաեւ անուղղակի ճանբով Արեւելեան Րումէլիէն շատ մը տեղերէն այսօր քաղաքս հասնող մասնաւոր հեռագիրներ որք հանգստութիւն կ'աւետեն . նաեւ այս հեռագիրներէն կը տեղեկանամք թէ ուրբաթ օրը Ա. Դր. Պոլսէն մեկնելով բռնուող կառախմբին սուրհանդակին մէջ գտնուած դրամներուն ամենն ալ տեղն ի տեղ տէրերուն յանձնուած են ։

Զինուորական ակումբէն քաղուած լրոց նայելով, Տէմէ Աղաճի ճանբով Ջիւմանիայէն և Կրէտէլի կողմերէն երկու փոխադրանաւ զօրք կ'սպասուի որք սահմանագլուխը պիտի ղրկուին, և Րումէլիի բոլոր սահմանագլխոյն վրայ գտնուելիք զօրաց թիւն 150,000 ի պիտի յանգի։

([illegible])

14/26 սեպտ.

Լրագիրներու մէջ հրատարակուած անհիմն լրոց մասին 309 թիւ Արեւելքի հեռ. լուրերն իրաւացի են ։ Նոյնպէս պէտք է հերքել Ահմէտ Մուխթար փաշայի Ադր. Պոլիս եկած ըլլալուն լուրն, որ անտեղի է։

Մինչեւ հիմա ոչ ճակատամարտ և ոչ յառաջխաղացում տեղի ունեցած է . Օսմանեան զօրքերն ի սահմանագլուխս համախմբուած՝ կ'սպասեն . Թուով 10,000է պակաս են ։

Այստեղի պահեստի զօրքերն ի զէն կոչուած են ։ Ժողովուրդն յուզեալ է ։

Պուլկարիոյ և Արեւելեան Րումէլիի իսլամ բնակիչք մեծ թուով և արագութեամբ կը գաղթեն . գաղթականաց հին յանձնաժողովէն զատ այսօր նոր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որոյ պաշտօնը պիտի լինի գաղթականներու ուտեստ տալ և քաղաքիս կամ Ադր. Պոլսոյ նահանգին հարաւային մասին մէջ զետեղել զանոնք։ Արեւելեան Րումէլիի առժամեայ կառավարութիւնը թոյլ կուտայ նոցա անցնիլ սահմանագլուխն։

Այսօր չորս հոգիէ բաղկացեալ պատգամաւորութիւն մը հասնելով Նահանգապետ Վսեմ. Հաճի Իզզէթ փաշային ներկայացաւ և յայտնեց թէ Ռօտօբ լեռան մէջ և ստորոտն գտնուող գիւղերու իսլամ բնակիչք (Պօմակներ) 30,000 հոգիէ կամաւորաց բանակ մը կազմակերպած, Մարթինի հրացաններով զինուած և պաշար հայթայթած լինելով՝ կազմ ու պատրաստ են թշնամեաց դէմ պատերազմելու ։ Հաճի Իզզէթ փաշա անմիջապէս հեռագրելով եղելութիւնն առ կեդրոնական կառավարութիւնն, այս մասին հրահանգ խնդրեց ։

Կուսակալ Հաճի Իզզէթ փաշայի նախագահութեան տակ՝ հրամանատար Թահիր փաշայէ, բարձրաստիճան պաշտօնատարներէ և քաղաքիս երեւելիներէ բաղկացեալ ժողով մը գիշեր ցորեկ գումարուելով հանրային անդորրութեան և ապահովութեան անվթար պահպանման համար պէտք եղածը կը տնօրինէ ։ Մինչեւ ցայժմ և ոչ մի խառնակութիւն ։ Ժողովուրդը խաղաղ և անդորր է ։

Այսօր՝ նահանգապետ և հրամանատար փաշայք, բարձրաստիճան պաշտօնեայք, առաջնորդք և երևելիք Ադ. Պոլսոյ զօրանոցն հրաւիրուած էին, երկրորդ բանակի զօրաց ձեռօք շինուած աղբիւրի բացման հանդէսին առթիւ: Վաշտ մը զօրք պատրաստ էր. աղօթքներ կատարուեցան և բարեմաղթութիւնք եղան վասն կենաց Օգոստ. Սուլթանին: Ջուրը երեք ժամ հեռու տեղէ բերուած և ճանքաները մեծ խնամով և աշխատութեամբ շինուած են:

ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՔ. Մեծ Տէրութեանց շատէն պատասխան եկած է, յայտարարող թէ շատ համակիր են Թուրքիոյ դատին. բայց խոհեմութիւն կը համարեն առ այժմ սպասել և չգործել, խնդիրը դիւանագիտական ճամբով լուծելու համար: Մեծ Տէրութեանց պատասխանները մի և նոյն ոճով չեն, բայց հիմնապէս նոյն բանը կ'ըսեն:

ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴ. Ստուգութիւն կը գտնէ այն զրոյց թէ ի մօտոյ Դեսպանախորհուրդ մը պիտի գումարի Կ. Պոլսոյ մէջ, Պուլկարական խնդրոյն համար:

ՌՈՒՍԻՈՅ ԸՆԹԱՑՔԸ. Ռուս կառավարութիւնը կը պնդէ որպէս զի Ալեքսանդր Իշխանը գահընկէց լինի, և նոր իշխան մը անուանի:

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. Չի կարծուիր թէ պուլկարական խնդիրն ի մօտոյ փակի: Կը վախցուի թէ գործը պիտի երկարի: Աւստրիոյ և Ռուսիոյ հակառակ շահերը Պալքանեան թերակղզւոյն մէջ իրարու պիտի բախին, և ի վերջոյ սոյն երկու Կայսրութիւնք, որք կ'իշխեն սլաւ ժողովրդոց վրայ, իրարու հետ պատերազմի պիտի բռնուին, և Պալքանեան ազգութեանց վիճակն այն ատեն միայն պիտի որոշուի վերջնապէս:

ԶԱՆԱԶԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

Թարիքի մասնաւոր Թղթակիցն Ադրիանուպոլսէն հետևեալն ուղղած է նոյն լրագրոյն 14 սեպտ. Թուականաւ:

Այսօր Ադրիանուպոլսոյ օսմանեան բանակատեղւոյն վրայ ո՛ր և է դէպք տեղի ունեցած չէ. ձեռք առնուած ազդու միջոցներու շնորհիւ պուլկարք իրենց ապաստանած կէտին մէջ մնացած են և չեն կրնար գլուխնին դուրս հանել:

Հագիգաթ կ'ըսէ թէ Արևելեան Ռումելիի և Ադրիանուպոլսոյ միջև գտնուած գիւղերու իսլամ բնակիչք Պուլկարաց անիրաւութիւններէն ստիպեալ՝ Ադրիանուպոլիս գաղթելու վրայ են:

Երկրորդ զօրաբանակի Ադրիանուպոլիս գտնուող պահեստի զօրքերը բոլորն ալ զէն ի ձեռին պատրաստ վիճակի մէջ են: Ժողովուրդ և զինուոր ամենքն ալ անհամբեր յարձակման կ'սպասեն:

Երէկ Սև ծովէն մայրաքաղաքս եկող հելլէն նաւու մ'ուղևորք կը պատմեն թէ, ռուսական Վէ–թօ անուն Թղթատար շոգենաւը Վառնայէն ի Պէրկոս զինուոր կը փոխադրէ:

Հագիգաթի Ադրիանուպոլսոյ Թղթակիցն հեռագիր մ'ուղղելով յիշեալ լրագրոյն, կը յայտնէ թէ հեռագրական վերատեսչութիւնը պատուիրած է տեղւոյն հեռագրական պաշտօնէին, Արևելեան Ռումելիի խնդրոյն վերաբերեալ ո և է հեռագիր չընդունիլ:

Արևելեան Ռումելիի առժամեայ կառավարութիւնը կազմուած է հետևեալ կերպով.

Նախագահ. Տոքթ. Ստրանսքի

Դիւ-Նախագահ. Տոքթ. Չոմաքոֆ

Զինուորական անդամ. Հազարապետ՝ Նիքոլայէֆ. Ֆիլօֆ, Մոթքարոֆ, Բոյչօ, Նիքոլոֆ.

Քաղաքային անդամ. Նոաքիմ Կրուէֆ, Քոնսթանթէն Բէէֆ, Տոքթ. Եանքոլոֆ, Ջ. Սթօեանոֆ, Տ. Եուրուքոֆ, Կ. Տանչէֆ, Ա. Սամաքովիչ, Կ. Տէնէֆ:

Կավրիէլ փաշայի տիկինն, որ Արնաւուտգիւղի ծովեզերեայ բնակարանը կը գտնուի՝ Սոֆիայէն հեռագիր մ'ստացած է որ կը ծանուցանէ թէ իւր ամուսինն անդ կը գտնուի, ողջ առողջ: Կավրիէլ փաշա միշտ հսկողութեան ներքև է:

Ուշադրութեան առնուած է սա պարագայ թէ, Փիլիպէի հիւպատոսաց մեծագոյն մասը քաղաքէն բացակայ կը գտնուէին ապստամբութեան ծագման պահուն:

Այսպէս, ռուսական հիւպատոս Պ. Սորոքին կը գտնուի ի Բեղրսպուրկ, աւստրիական հիւպատոս Բիօմպաճեր ասպետն՝ ի Վիեննա և անգլ. հիւպատոս հազարապետ Ճօնս՝ ի Լոնտրա. այս վերջինն հրահանգ ստացած է անմիջապէս իւր պաշտօնատեղին վերադառնալ: Ներկայ գտնուող միակ հիւպատոսք են, ֆրանսականն՝ Պ. Պուասէ, և հելլենականն՝ Պ. Տօքօս որոյ սպանման լուրը բացարձակապէս կը հերքուի: Գերմանիա հիւպատոս չունի յԱրև. Ռումելի և գերմանիացի հպատակաց շահերը կը պաշտպանուին անդ աւստրիական հիւպատոսարանի ձեռամբ:

Միանգամայն երկու պատուակալ դերհիւպատոսութիւնք կան ի Փիլիպէ. սպանիականն զոր կը վարէ Օսմ. կայս. Պանքայի մասնաճիւղի տնօրէն Պ. Քրօգիէ, և պելճիականն որ յանձնուած է Պ. Պօկէթթի վաճառականին:

Ըստ վերջին լրոց, բոլոր այս պարոնայք կատարեալ ապահովութեան մէջ են: Արդէն, հանրային բարեկարգութիւնն խանգարուած չէ ի Փիլիպէ, ուր ո՛չ հրդեհ տեղի ունեցած է և ո՛չ կռիւ ընդ մէջ Պուլկարաց և Թրքաց կամ Պուլկարաց և Յունաց: Քաղաքին իսլամք ապահով վիճակի մէջ են, Ալեքսանդր իշխանն հրամայած լինելով պատերազմական ատեանին առջև դատել զո՛վ որ ոք որ զանոնք նեղել ուզէ:

Նոյնպէս սուտ կը հանուի այն լուր թէ Փիլիպէէն երկու ժամ հեռաւորութեամբ Սթանիմաքա քաղաքի բնակիչք ոտքի ելեր են, Միութեան դէմ բողոքելու համար:

Ռուսիոյ զինուորական վարժարանէ մ'ելնող պուլկար երիտասարդ մը՝ Թիլէֆ անուն ու իւր քոյրը, բաւական ժամանակ օդափոխութեան համար մայրաքաղաքս բնակելէ յետոյ, անցեալ շաբթու Փիլիպէ կ'ուղևորէին, երբ Ադրիանուպոլսոյ մէջ ձերբակալուելով, Կ. Պոլիս ղրկուած են ուր կը հարցաքննուին ոստիկանութեան կողմէ և երաշխաւորութիւննին առնուած է:

Թուրք կ'իմանայ թէ, Ուզուն-Քէօփրիի մէջ թեթև խռովութիւն մը ծագեր, բայց շուտով առաջքն առնուեր է և պուլկար խռովարարք ձերբակալուելով Ադրիանուպոլիս բերուեր են:

Նոյն թերթը կը պատմէ թէ պուլկար քահանայ մը որ երեք տարիէ հետէ Փիլիպէ կը գտնուէր, այս օրերս Ադրիանուպոլսոյ մէջ տեսնուելով, ձերբակալուեր և հարցաքննութեան միջոցին, կասկածելի պատասխաններ տուեր է:

Ահ Եօլուի մէջ Պուլկարք կը վիրաւորեն և կամ կ'սպանեն այն Յոյները որք չեն ուզեր զինուոր գրուիլ: Պէրկրօսի և ուրիշ գիւղաքաղաքներու մէջ Պուլկարք պաշտօնապէս յայտարարած են թէ, ամեն վաճառական սպարտի ձրիապէս գարի, յարդ, ձի, կով, կառք ևն տալ կառավարութեան, չտուողներուն տունը, ստացուածքը աճուրդի դրուելով բռնի պիտի առնուին: Պուլկարք, Արևելեան Ռումելիի ամեն կողմը գտնուած 15 տարեկանէն մինչև յիսուն տարեկան էրիկները բռնի զինուոր գրելով դէպ ի Փիլիպէ և Անդրիանուպոլսոյ սահմանագլուխները կը ղրկեն: Հինգշաբթի իրիկուն մէկ զրահաւոր մը ղրկուած է ի Սև ծով և մէկ փոխադրանաւ ալ Տէտէ Աղաճ առջև:

(Թէրճիւմանը-Հագիգաթ)

Գերմանական դեսպան Պ. Ռատովից՝ որ ժամանակէ մը հետէ Պէրլին կը գտնուէր, մայրաքաղաքս հասաւ երեկ առաւօտ և Դավաքի առջև քարանթինա կսպասէ:

Եպարքոսական հրամանի մը համաձայն, Բ. Դրան բոլոր պաշտօնատարքերն պաշտօնի գլուխը պիտի գտնըւին առաւօտեան ճիշդ ժամ 4 1/2 ին:

Ռումանական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Մավրոյէնի՝ Պուքրէշ ուղևորեցաւ:

Կ. Պոլսոյ Հելլենական Նորընտիր հիւպատոս Պ. Մավրօմաթի մայրաքաղաքս հասնելով իւր պաշտօնի գլուխն անցաւ:

Թուրք կ'իմանայ թէ Բ. Դրան բոլոր պաշտօնէից ամսականներուն քանակութիւնը պարունակող ընդարձակ տետրակ մը պատրաստելով Բարձ. Մեծ-Եպարքոսին ներկայացուեր է:

Ֆար հետևեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ նախարարական փոփոխման առթիւ:

Աւելորդ է քաղաքական մեկնութիւն մը տալու աշխատիլ նախարարական փոփոխման որուն հարկ տեսաւ Վեհ. Սուլթանն՝ այն դժուարին կացութեան առջև զոր յառաջ բերին խել մ'աննպաստ պարագայք, և մասամբ անկեալ նախարարութեան աննախատեսութիւնն որ աններելի է: Ամեն ոք արդարև, բաց ի Բ. Դրան նախարարներէն, տեղեակ էր Պուլկարաց համասլաւական շարժումներուն և վայրկեանէ վայրկեան կ'սպասէր տեսնել ապստամբութեան ծագումն: Նա մինչ տեղական մամուլը բարձրաձայն կ'աղաղակէր և Արևելեան Ռումելիի վրայ կայս. կառավարութեան ամենալուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրէր, այս վերջինը բնաւ չէր ուզեր տեսնել երկրին սպառնացող վտանգը և ո՛ր և է զգուշական միջոց ձեռք չէր առնուր:

Պահ մը, երբ Զըրբանլըի պուլկար բնակիչք չարչարեցին տեղւոյն իսլամներն, Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի օրը, և օսմանեան դրօշն անարգեցին, կարծեցինք թէ Բ. Դուռը պիտի հրաժարէր իւր տարօրինակ կացութենէն և յանցաւորաց պատժուիլը խնդրէր, մանաւանդ մտածեցինք որ դէմ առ ի զգուշութիւն պիտի զօրացնէր Ադրիանուպոլսոյ բանակը: Դժբաղդաբար այնպէս չեղաւ և օսմ. դրօշին եղած անարգանքն չազդեց մեր նախարարաց, մինչ պատերազմական նախարարութիւնն և ո՛չ իսկ խորհեցաւ զգուշական ամենակարևոր միջոցները ձեռք առնուլ: Այս աներևակայելի թուլութեան հետևանքներն յայտնուեցան քիչ յետոյ. Պուլկարք Բ. Դրան այս ընթացքը վերագրելով գործելու միջոցներու պակասութեան և միւս կողմէ տեսնելով որ Ադրիանուպոլսոյ բանակը չէր զօրացուէր, ապստամբութիւնն հանեցին:

Ասոնք են, կարծենք, Նախարարութեան անկման հիմնական պատճառներն:

Մեծ սնանկութիւն մը կը ծանուցուի Իզմիրէն: Քաղաքին երևելի սեղանաւորներէն մին իւր վճարքը դադրեցուցեր է 16,000 ոսկւոյ բացով մը: Թէ՛ Իզմիրի և թէ՛ ուրիշ քաղաքաց վաճառականք բաւական կը վնասուին այս սնանկութեան պատճառաւ:

Կը հերքուի այն լուր թէ Ապտիւլ պէյ Միրաչէրի՝ որ քանի մը տարի առաջ կարևոր դեր մը խաղացած է ալպանիական ապստամբութեան գործոյն մէջ, մեռած է: Ապտիւլ պէյ կը գտնուի ի Պանտրմա, ոստիկանութեան հսկողութեան ներքև և ո՛չ թէ ի բանտի, և կատարելապէս առողջ է:

Շիրքէթի Խայրիէի տրուած տասն տարւոյ պայմանաժամը լրանալու մօտ լինելով, ընկերութիւնն անցեալներն աղերսագիր մը մատուցած էր կայսերական կառավարութեան, խնդրելով որ երկարաձգուի այդ պայմանաժամ և ինչ ինչ բարեփոխումներ առաջարկելով իւր կանոնագրոյն մէջ:

Առևտրական Սենեկի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ, Պետական Խորհուրդն որոյ առջև կը քննուէր խնդիրը, տակաւին որոշումը տուած չլինելով, Բ. Դուռը՝ Շիրքէթի մէկ նոր խնդրագրոյն վրայ խնդրեր է Առևտրական նախարարութենէն որ իւր կարծիքն յայտնէ պայմանաժամի երկարաձգման առաջարկի մասին:

Կ'ըսուի թէ անգլիական կառավարութիւնը մտադիր է Սըր Ուոլֆի տեղ նոր պատուիրակ մը կարգել Բ. Դրան քով, եգիպտական խնդրոյն վրայ բանակցելու համար: Զրոյց մ'ալ կայ թէ Սըր Ուոլֆ մօտերս Եգիպտոս պիտի երթայ և ի դարձին պիտի շարունակէ իւր բանակցութիւնները:

Թագուհւոյն արտասովոր պատուիրակը նախընթաց օր տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ:

Առևտրական Սենեկի լրագիրն հետևեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Շիրքէթի Խայրիէի բաժնետիրաց ընդհանուր ժողովոյ երկրորդ նստին վրայ որ տեղի ունեցաւ ամսոյս 5/17ին Առևտրական պաշտօնատան մէջ, ընդ նախագահութեամբ Վսեմ. Սուպհի փաշայի:

Ժողովը լսելով նախորդ նիստէն կարգեալ հաշուեքննիչ յանձնաժողովոյ տեղեկագիրն որ կ'եզրակացնէր ընկերութեան հաշուոց կատարեալ ճշդութիւնը, միաձայնութեամբ վաւերացուց վարչութեան ներկայած հաշուեկշիռն և ընդունեց ինչ ինչ առաջարկներն. ապա վերստին ընտրեց վարչական խորհրդոյ հրաժարեալ երկու անդամներն՝ Յարութիւն էֆէնտի Նորատունկեան և Անտոն պէյ Մբըրըը, որոց պաշտօնավարութեան շրջանը լրացած էր:

Կայսերական հրամանաւ Իւսքիւտարի մէջ Քաղաքային (Հուքուգ) դատարան մը հաստատուեցաւ:

Բաղէշի կուսակալ Ֆիքրի փաշա երէկ մայրաքաղաքս հասաւ:

Ըստ նորագոյն տեղեկութեանց անհիմն է այն լուր թէ Մարկոսեան էֆէնտի յաջորդած է Քումպարի էֆէնտիի, իբր կայս. Գոմիսէր Արևել. Երկաթուղեաց ընկերութեան քով, յԱդրիանուպոլիս:

Օրթագիւղի Եէնի-Մէհալլէ փողոցի քարկոծումը կը շարունակուի ամեն գիշեր:

Թաղին հայ ընտանիքներէն չորս Տիկնայք՝ ճարահատեալ՝ այս ուրբաթ օր աղերսագիր մը մատուցին Վեհ. Սուլթանին, Սելամլըքի հանդէսի միջոցին: Աղերսագիրն ընդունուեցաւ կայս. կառքին հետևող երկու թիկնապահաց ձեռամբ: Աղերսարկուք Վեհ. Սուլթանի արդարակորով ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն պարկեշտ թաղի մը հանգիստը վրդովող չարագործաց վրայ, որք կը յաջողին ամիսներէ ի վեր ծածուկ մնալ: Սակայն չարագործք ուրբաթ գիշեր աւելի սաստկացուցին իրենց քարկոծումն որ տևեց մինչև առաւօտ:

Եւրոպական սուրհանդակը բերող Վառնայի շոգենաւն երէկ սովորականէն չորս ժամ ուշ հասաւ մրրկին պատճառաւ, որով իրիկուան դէմ տեղի ունեցաւ թերթերու և նամակաց բաշխումն:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՊԱՀՈՒԻ

Վիէննա, 26 սեպտ.

Թագաւոր-կայսեր ճառն, որ այսօր կարդացուեցաւ Աւստրո-Հունգարական խորհրդարաններէն կարգեալ Պատգամաւորութեանց նստաշրջանին բացման առթիւ, կը հաստատէ թէ Աւստրո-Հունգարիոյ յարաբերութիւնք ընդ ամենայն Տէրութիւնս գոհացուցիչ են ըստ ամենայնի:

« Ամեն Տէրութիւնք համաձայնութեամբ « կը ջանան պահպանել խաղաղութիւնն, « որոյ պէտքն ամենքս ալ կը ճանչնենք: »

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ, ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ ԿԸ ՀԱՄԱՁԱՅՆԻՆ

Պելկրատ, 27 սեպտ.

Հասարակաց կարծիքն ի Սերպիա չընդունիր բնաւ պուլկարական իշխանապետութեան ընդարձակումն առանց փոխարինութեան վասն Սերպիոյ:

Յունաստանի, Ռումանիոյ և Սերպիոյ միջև կատարեալ համաձայնութիւն կայ միաբան գործողութեան մը համար: Այս պարագայի մէջ, Սերպիոյ Թագաւորը պիտի ստանձնէ բանակին հրամանատարութիւնն, սպայակոյտի պետ ունենալով Բոզովիչ զօրապետը:

Բարիզ, 23 սեպտ.

Ֆրանսա առաջարկեց Տէրութեանց՝ ազդեցութիւն բանեցնել Սերպիոյ, Ռումանիոյ և Յունաստանի կառավարութեանց մօտ, յուզման առաջքն առնլու համար:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԴԻՐՔԸ

Աթէնք, 25 սեպտ.

Թագաւորն հասաւ Կորնթոս, ուր երկու օր պիտի սպասէ Մաքրանոցին մէջ: — Նախարարապետ Պ. Տէլիեանի այս գիշեր Կորնթոս կ'երթայ Ն. Վեհափառութեան հետ խորհրդակցելու համար, որոյ ստորագրութեան պիտի ներկայացնէ Խորհրդարանն անմիջապէս ի նիստ հրաւիրող հրամանագիր մը:

27 սեպտ. Թագաւորն այսօր Աթէնք հասաւ, և ընդունեցաւ նախարարաց, դեսպանաց և քաղաքային ու զինուորական իշխանութեանց կողմէ: Մեծ բազմութիւն կար, որ ջերմապէս ծափահարեց զՆ. Վեհափառութիւն:

ՊԱՊԸ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԽԱՌՆՈՒԻ

Հռոմ, 25 սեպտ.

Պապն ընդունեց միջնորդի դերն ի մէջ Սպանիոյ և Գերմանիոյ, Կարոլեան կղզեաց վերաբերեալ վէճին առթիւ:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 17 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս	Լոնտրայի	վրայ	(պանքայի)	109 5/8
3 »	»	»	(վճարելի)	109 1/4
3 »	Բարիզի	»	(պանքայի)	23
3 »	»	»	(վճարելի)	23 07 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սէրի Գ. կ.		15 22
Պօրսային գոցուելէն վերջ	»	15 20
Բերայի մէջ		— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 21
Բարձրագոյն գին		15 23
Նուազագոյն »		15 23
Կէս օրին		15 23
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. Սէրի Գ. կ.	26 30
» 1860) » 1863) » 1872)	B. » »	15 30
» 1865) » 1869) » 1873)	C. » »	15 21

Իւնիֆիէ եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	70 30
Այս առաւօտ բացուեցաւ Գ. կ.	70 35
Կէս օրին	70 35

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Ռուսիէթէ ժէնէրալ	Գ. կ.	Անգլ. Լ.		— —
Քրէտի ժէնէրալ	»	»	Օսմ. »	— —
Պանք տը Գոնս.	»	»	»	— —
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	»	»	— —
Թրամվէյ	»	»	»	285
Ռումէլիի երկաթուղի			Ֆր.	36 50
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ			»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի			»	55

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
0 Ֆրանկնոց	»	87 31
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 10
Քրիմից	»	51 15
Ռուպլի Թղթադրամ	»	9 17
» արծաթ	»	89 30
Ֆիօրին	»	8 35
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 4
Վեցնոց	»	102 25
Հինգնոց	»	102 20
Ալթմըշլըք	»	97 20
Պղինձ		—
Թղթադրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 28 Սեպտեմբեր, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	99 15/16
Օսմ. » Սէրի Գ. բացուեցաւ	14 7/8
» » » գոցուեցաւ	14 1/2
» » » Ա.	27
» » » Բ.	16 1/2
» » » Գ.	14 1/2
Օթօման 1871	68 3/4
Փոխառութիւն 1877	81 3/4
Պանք Օթօման	10 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	93 1/2
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	64 5/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	88
Տայրա Սանիէ	64 3/4
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	85
Հունգարական պարտաթուղթ 40/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 28 Սեպտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 80
Օսմանեան երկաթուղի	18 20

Բարիզ, 28 Սեպտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 67 1/2
» 3 0/0	80 97 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Գ. բացուեցաւ	14 97 1/2
» » գոցուեցաւ	14 57 1/2
» » Սէրի Բ.	15 75
» » Գ.	14 50
Օսմանեան երկաթուղի	37 25
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	508 75
Գրէտի Լիօնէ	530
» Ֆոնսիէ	1320
Բաժնետոմս Լիոնի	— —
Սուէզի ջրանցք	2047 50
Ռուսական 5 0/0 1877ի	98 3/4
Իտալական Ռանթ	94 82 1/2
Եգիպտական միացեալ	326 25
Սպանիական (արտաքին)	57 1/16
Բրիօրիթէ Թիւրք	361 25
50/0 Հելլենական	299 37 1/2
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 23

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ՔԱՂՈՒԱԾ

ԱՖԻՕՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ

Սեպտ. 7. — Վիճակիս Առաջնորդ Գեր. Գէորգ Ս. Արքեպիսկոպոս Դերձակեան ամսոյս չորսին, չորեքշաբթի, տեղս ժամանեց Կուտինայէն ուր կը գտնուէր չորս ամիսէ ի վեր: Պաշտօնական մարմինք և անհատք յատկապէս դիմաւորել գնացած էին: Կը յուսանք թէ այս անգամ Ն. Սրբազնութիւնը կը ձեռնարկէ ինչ ինչ տնօրինութեանց որոց հարկն քանիցս զգացուցած ենք չլռելով: Դոցա առաջինն ու գլխաւորն է դպրոցական խնդիրը. և քանի որ դպրոցական տարեգլուխը կը սկսի՝ պատեհ առիթ է ձեռնարկելու անհրաժեշտ բարենորոգմանց: Թաղ. Խորհրդոյ անդամք ոմանք դեռ յօժարութիւն ցոյց կուտան աշխատելու: Կազմալուծեալ Թաղ. Խորհուրդն վերակազմել ինչպէս և ազգ. գործոց մէջ նոր մղում նոր բարուքում բերել՝ մեր սիրելի Առաջնորդին ուշը գրաւելու արժանի խնդիրներ են:

—Անցեալ շաբթու կատարուեցաւ, որպէս հրամայած էր Վսեմ. Կուսակալն, Հարիւրի չափ աղքատիկ իսլամ տղոց թլփատութիւնը. քաղաքապետութիւնն ի մէջ այլ ծախուց, վճարեց նաև նոցա հանդերձեղէն ևայլն:

Այսօր կը սկսի Պայրամի տօնն. գիշերը կատարուեցան լուսավառութիւնք. կառավարական պաշտօնատունք այս առթիւ փակ են մինչև երեք օր:

—Բէժիի դեր-գործակալ Էլմասեան էֆ. տեղս բացակայ է քննական պտոյտ մ'ընելու համար: Յայտնի է թէ տեղւոյս ծխախոտի վաճառումն յանձնուած էր մասնաւոր ընկերութեան մը որոյ ներկայացուցիչն է աստ Պ. էֆ. Աղաբէկեան. այժմ խօսք կայ թէ, ըստ օրինակի գաւառակաց, տեղւոյս գործառնութիւնք ալ պիտի թողուին մասնաւոր յանձնառուի մը: Այս օրեր ձերբակալուեցան տասնի չափ մաքսախոյսք Գոլայճըք գիւղէն որ գլխաւոր կեդրոնն էր մաքսախոյսութեան: Կը կարծուի թէ այս ձերբակալութիւն, որ տեղի ունեցաւ Կուտինայի մօտ գիւղի մը մէջ, մեծ հարուած մը պիտի ըլլայ մաքսախոյսներու շահատակութեանց: Այսու ամենայնիւ մաքսանենգեալ ծխախոտ առատ է քաղաքին ամեն կողմը. դեռ վերջին տասն և հինգ աւուրց մէջ քառասուն բեռ ներմուծուած է: Բէժիի ծխախոտներու վատութիւնն է գլխաւոր պատճառ որ մաքսախոյսութիւնը կը քաջալերուի. առաջին անգամ ստորին ծխախոտ գնելով ժողովուրդը դժգոհ մնաց և այժմ այդ առաջին տպաւորութիւնը ջնջել դժուար է:

—Գարահիսար-Քէօթահիոյ խճուղին աւարտած է ամբողջապէս. աւասիկ ինչ ինչ տեղեկութիւնք այս ճիւղին աշխատութեանց մասին:

Գարահիսարէն մինչև Ալթուն Թաշ (հիւսիս-արևմուտք) 9 ժամ է, 44,240 մեթր, որոյ շինութեան մասնակցած են բացի Գարահիսարէ և իւր երեք գաւառակներէ՝ (Սանտըգըր, Պօլօվատըն և Աղիզիյէ) նաև 395 գիւղեր. ճանրուն վրայ հարկ եղած է շինել 72 կամուրջ, 13 ջրմուղ և 20 բաժանմունք, որոց համար քաղաքապետութիւնը վճարած է 80.385 դահ.-թիւ մասնակցողաց՝ 249,232 հոգի: Առանց մանրամասնութեանց մէջ մտնելու, ըսենք թէ վերջին երկու տարւոյ մէջ կատարուած աշխատութիւնք թէ՛ արագութեան և թէ՛ արդիւնաւորութեան կողմանէ կը գերազանցեն նախընթաց 1299 տարւոյնը, ինչ որ պատիւ կը բերէ այժմեան երկրաչափ Պ. Իթալօ Պարպօրինիի, որ իր եռանդեան և անխոնջ ջանից համար Վսեմ. Կուսակալին կողմանէ մասնաւոր գոհունակութեան և շնորհակալեաց արժանացաւ, և հրաման ստացաւ շարունակել զիւր պաշտօն, չմեկնելով ի Պրուսա, որպէս որոշուած էր յառաջագոյն: Ոչ նուազ գնահատման և գովութեան արժանի են կառավարիչ Նէճիպ պէյն, Խճուղեաց յանձնախմբի նախագահ Մէհմէտ փաշայի և անդամոց անձնուէր ջանքը և փոյթեռանդն գործունէութիւնը:

Այժմ այս առաջին ճիւղն աւարտած ըլլալով՝ ձեռնարկուած է Գարահիսար-Գօնեայի ճիւղոյն, որմէ Գարահիսարի բաժինն եղած է 78,000 մեթր դէպի հարաւ-արևելք, 2 ու կէս ժամ յայսկոյս Աջըճէիրէ, և 15 ժամ քաղաքէս: Այս ճիւղոյն ալ 5120 մեթր դարատափումն աւարտած, և Պայրամի առթիւ ընդհատուած է: Գաւառագլխէն հասած հեռագիր մը կը հրամայէ Պայրամի չորրորդ օրն իսկ վերըսկսիլ աշխատութեանց և փութոյ պնդութեամբ յառաջ տանիլ, որպէս զի յառաջիկայ ձմեռ չհասած՝ աւարտին դարատափման որոշեալ աշխատութիւնք, 52 քիլոմեթր:

—Գաւառիս կառավարական Արկեղ հասոյթից վրայ գաղափար մը տալու համար, ստորև կը նշանակենք անոնց աղբիւրն ու քանակն ըստ կարի ճշգրտագոյն թիւերով և միայն գլխաւորներն առնելով.

Աֆիոնի	տասանորդէ	16,000	Լ. Օսմ.
Հաշիշի	»	4.000	»
Արմտեաց	»	20,000	»
Պրօնի	»	20,000	»
Բրդի	»	20,000	»
Զինուոր.	տուրք (Հայոց)	650	»
Վաստակի	»	150	»
Կալուածական	»	55,000	»
Զանազանք		15,000	»

Այս թիւերն որք վաւերական կրնան համարուիլ, բաւական պերճախօս են տնտեսագիտական տեսակէտով. արդէն Գարահիսար իւր երեք գաւառակներով Տէրութեան ճոխագոյն գաւառաց մէջ առաջնակարգ տեղ մը կը բռնէ: Զմոռնանք յարել թէ վերջին տարիներուս հունձք սակաւ ըլլալով և ինչ ինչ դէպքեր ալ վրայ հասնելով՝ բնականաբար վնասած են վերոյիշեալ հասոյթներուն որք յառաջագոյն առաւել պատկառելի գումար մը կը կազմէին:

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արևելքի 508 թիւ թերթին թղթակցութեանց բաժնին մէջ ձեր կարևոր թղթակցին՝ Բաբերդի նկատմամբ հաղորդած լրոյ մասին հաճեցէք մեր հետևեալ դիտողութիւններն հրատարակել:

Բաբերդի առաջնորդարանը մեր մեկնելէն վերջ տեղի ունեցած գողութեան պատճառաւ, տեղւոյն կառավարութեան կողմանէ անմիջապէս կնքուած և հսկողութեան տակ առնուած էր. իսկ այժմ նորա բացումը ո՛չ թէ այլոց, այլ մեր կողմանէ խնդրուած էր՝ մնացեալ գոյից և կարասեաց ցուցակը շինուելու համար: Երկու ամիս յառաջ մեր կողմանէ նշանակեալ երեք պատուարժան փոխանորդաց և կառավարական պաշտօնէից ոմանց ներկայութեամբ բացուած և ցուցակ շինուած է, որոյ մի օրինակն ի Պատրիարքարան և միւսը մեզ ղրկուած է. յորմէ ստուգուեցաւ որ մաս մը ապրանք գողցուած են, ո՛չ թէ մեր փոքրաւորի՝ ինչպէս գրուած էր Արևելքի անցեալ թիւերէն միոյն մէջ, այլ տեղւոյն չըպաշեներու մի քանիսի և կամ իրենց համախոհից ձեռամբ: Ես ի Բաբերդ փոքրաւոր ունեցած չեմ, այլ իրենց առաջնորդարանի հին սպասաւորը ծառայած է և մեզ: Գողցուած է նաև Ս. Միւռոնն որոյ համար գրած էիք դարձեալ ձեր թերթերէն միոյն մէջ թէ՛ չէ գողցուած: Վաճառուելու համար տրուած մի քանի կտոր բաներ կան արդարև, բայց անոնք չեն պատկանիր Երկրագործական Վարժարանի համար բերուած ապրանքներուն:

Այժմ մաս մը գողցուածներէ զատ՝ մնացեալները դարձեալ առաջնորդարանի մի սենեակը դրուած և կնքուած են մեր փոխանորդաց և կառավարական պաշտօնէից կողմանէ:

13 սեպտ. 1885
Բերա-Բանկալթի

ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ Ծ. Վ.
ՌՈՒԲԻՆԵԱՆՑ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԱՃՈՒՐԴՈՎ

1301 (1885) Մարտ 9 Թուականաւ Առևտրական Ատենի առաջին Սենեկին արձակած մէկ վճռոյն զօրութեամբ, ի նպաստ Պ. Ալէքսանդր Գորրիի, իտալական հպատակ, ընդդէմ Պ. Սամիւէլ Գօհէնի, օսմանեան հպատակ, հրապարակային աճուրդով ի վաճառ պիտի հանուին զանազան Հէվալէներ որք ի պահեստի կը գտնուին Պ. Ալէքսանդր Գորրիի քով և անոր անուան են, յիշեալ Սամիւէլ Գօհէնի պարտուց համար:

Այդ Հէվալէներն երրորդ Սէրիի կը վերաբերին և Ելևմտից նախարարութենէն տրուած են ի ստորև յիշատակեալ գաւառաց վրայ, վճարելի լինելով 1298 տարւոյ ընդհանուր հասոյթներէն, մեճիտիէն 19 ղրուշի հաշուով.

Թիւ	Կտոր		Ղրշ.	Ղրշ.
26	1	Սէլանիկ	50,000	50,000
27/32	6	Եանեա	50,000	300,000
33/34	2	Սորիա	50,000	100,000
35/36	2	Էնկիւրիւ (Եօզղատի սնտուկէն վճարելի)	50,000	100,000
37/38	2	Էնկիւրիւ	50,000	100,000
40/42	3	Տիարպէքիր	50,000	150,000
43/44	2	Գասթամունի	50,000	100,000
45	1	Պիթլիս	50,000	50,000
46/47	2	Քարէսի (Պալըքէսէր)	50,000	100,000
48	1	Քարբերդ (Մամուրէթ—իւլ—Ազիզ)	50,000	50,000
49/50	2	Միտիլլի (Պահրի Սէֆիտ)	50,000	100,000
51	1	Շէհրէմանէթ	50,000	119,071 27/40
		Համագումար		1,319,071 27/40

Աճուրդք պիտի սկսին և աւարտին հետևեալ կերպիւ.

Ա. աճուրդն յառաջիկայ սեպտ. 17/29 երեքշաբթի ժամ 5էն 6 (ըստ Թ.)

Բ. աճուրդն սեպտ. 18/30 չորեքշաբթի ժամ 5էն 7.

Գ. և վերջին աճուրդն սեպտ. 26/8 հոկտ. հինգշաբթի ժամ 5էն 8, և պիտի տրուին ամենէն աւելի վճարողներուն:

Առաջարկք կ'ընդունուին ամեն օր ներկայ հրատարակութեան թուականէն սկսեալ, ամբողջ գումարին համար կամ մասնական կերպիւ:

Այս աճուրդին մասնակցիլ ուզող անձինք կը հրաւիրուին ներկայանալ Պորսայի Գոմիսարիայի գրասենեկին, և մէն մի 50,000 ղրուշի համար 25 օսմ. ոսկի յանձնել իբր երաշխաւորութիւն:

Գնողը պարտաւորեալ է վերջնական գնումէն երեք օր յետոյ ամբողջ գումարն յանձնել Պորսայի Սնտուկին, կամ Առևտրական ատենի առաջին Սենեկի գործադիր ժողովոյ Սնտուկին, և վերոգրեալ Հէվալէները գնողին պիտի փոխանցուին սովորական կանոնաց համաձայն:

Աճուրդները պիտի կատարուին Պորսայի սրահին մէջ, մեճիտիէն 19 ղրշի հաշուով:

ԳՈՄԻՍԱՐԻԱ ՊՈՐՍԱՅԻ
(Կնք)

31/12 սեպտ. 1301 (1885)
Ղալաթիա

4—8

ՆՈՐԹ ՏՕՏԱՅՉԻ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԻՀԱՄՊՈՒՐԿ

Յիշեալ ընկերութիւնն հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, կարասիներ, խանութներ և ապրանքներ յոյժ շահաւէտ պայմաններով, միջնորդութեամբ իւր ընդհանուր գործակալութեան ։

ՇԻՆՏԼԷՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆ

50

ԳՈՒԻՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ԲԻԼԱՅԸՆՍ

Մոլային ապահովագրութիւն ։—Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Գ. Ժ. Վ. Ուիթըլ, Եօրկիատիս խան Պահչէ-գաբու, Պոլիս ․ կամ Ղալաթիա, Ալէքսիատի խան Թիւ 15 ։

507

ԽԱՐԻՍԽ
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Ի ՎԻԷՆՆԱ. Հաստատեալ 1858ին

1883 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր 80,711,893·45 Ֆրանք ։

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 շահ կընեն ։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչև 41 1/2 % շահ կ'ընեն ։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են ․

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ ։ Օրինակ ․

35 տարեկան անձ մը 286 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին ։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտք) ։ Օրինակ ․

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ ․ ասկէ զատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 298·30 Ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն ։

Վեցամսեայ վճարելի կրկին ապահովութեան բաժինն է տարին 116·19 Ֆրանք ։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր Ներկայացուցիչ
ՄՈՐԻՍ ՊԷՐՏՉԻ

Գրասենեակ, Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 29, Գերմանական Թղթատան վրայ ․

Ընկերութեան ատենապետն է Ս. ՍՏԼԷՐ

ՋՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՄԵՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

ՕՍՊՕՐՆԻ ՅՈՐԵՆ ՀՆՁՈՂ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՆ

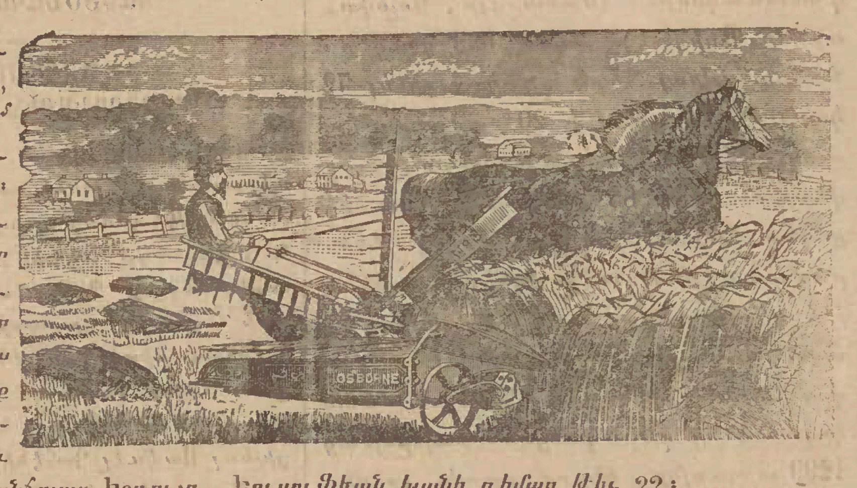

Օրը 88,000 քառակուսի կանգուն, լայնութիւնքն 53 [illegible] կը հնձէ, ծանրութիւնն է 280 օխայ ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր գործակատար Մկրտիչ և Յովհաննէս Մուրատեան եղբարք Կալաթա Եօրկանճըլար ճառշըսի Թիւ 70 և Պոլիս, Ֆինճանճըլար Եօգուշը, Նուսուֆեան խանի դիմաց Թիւ 22 ։

ՏԷԼԼԱ ՍՈՒՏԱ ԴԵՂԱՐԱՆԸ
169—Բերա, մեծ փողոց—169

Իւր յաճախորդաց կը յանձնարարէ ԶԱԽԷՐԼԻ վերջին ընտիր մասնագիտութիւնն,

«ԶԱԽԷՐԼԻՆ»

ամեն վնասակար միջատներու ընջման համար ։ Այն մասնագիտութիւն ազդուութեամբ, արագութեամբ և ապահովութեամբ կը գերազանցէ մինչև ցարդ ամեն ճանչուած միջատասպան փոշիները կամ ուրիշ դարմաններն ընդդէմ

ՄԼՈՒԿՆԵՐՈՒ, ԼՈՒԵՐՈՒ, ՃԱՆՃԵՐՈՒ ՈՋԻԼՆԵՐՈՒ, ՄՐՋԻՒՆՆԵՐՈՒ

և այլ այս տեսակ միջատներու դամ ճճիներու ։ Մանաւանդ պէտք չէ շփոթել

ԶԱԽԷՐԼԻՆ

հասարակ միջատասպան փոշիին հետ ։ ԶԱԽԷՐԼԻՆԸ միմիայն շիշերով կը ծախուի, և երբէք բաց թղթով կամ կշիռով ։ Ճշմարիտ շիշերը կը կրեն ստորագրութիւն և գործարանին նշանը ։

J. Zacherl

Կը ծախուի Ղալաթիա, Փասթորիտէսի դեղարանը ։
Պուրկազ Նաւամատոյցը ։
Հէյպէլի, Թոմասիս դեղարանը ։
Մեծ կղզի ։

Տr. ԺԻՊԷՐԻՆ
ԳԱՆԸ ԹԷՄԻԶԼԷՃԻ
ԷԷԿՍԱՆԷ ՎԷ ՆԱԳԸՐԸ
ՇԷՔԷՐԼԻ ՀԱՊԼԱՐԸ

Բարիսաէ Սէն Լուի խասթախանէսինին սէր Թապիպի վէ էնճիւմէնը ֆիւնունը Թըպպիյէ ազասընտան տօգթէօր Ժիպէրին գանը Թէմիզլէյիճի էկզեանէ վէ հագըգի շէքէրլի հապլարը հազըրլաթէն ըըյնը Թըլյար վէ էմրազը ճիլտիէի միւզմէնէ վէ չըպանլար վէ սըրաճա վէ եարա վէ սաիր ֆէսատը տէմէն հասըլ օլան էմրազը, քէօքիւնտէն սուրէթը գաթիյէտէ տէֆ իտէր, վէ չիմտիյէ գատար մէվճուտ օլան հէր նէվի մուալիճաթըն Թէեսիրինտէն խալի օլան իլէլը միւզմինէնին եաէրինի Նապէտիտ իտէր ։

Մուսթայիրէյն տօգթօրուն գանը Թէմիզլէյիճի շուրուպլարընտա պուլունան խասսէլէրին այնը, շէքէրլի հապլարտա տախի մէվճուտ օլուպ, ուֆագ օլտուղու ճիհէթլէ իսթիմալը գոլայ վէ խօշ տուր ։ Հէր սինտէ օլան էրքէք վէ գատըն մէզքիւր շէքէրլի հապլարը իսթիմալ իտէպիլիրլէր ։

Հէր հապ շիշէսինէ պէրապէր սուրէթի իսթիմալինին Թալիմաթը տախի պուլունմագտատըր. պիլճիւմլէ էճզախանէլէրտէ պուլունուր, գալըպընտան սադըլմազը ։ Տէբօզիթօսէ եալընըզ Ղալաթիա կէօմրիւյիւնիւն չարշըսընտա Մ. Զէրվաթինին մաղազասընտա տըր ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՓԱՐԻԶԻ

«ՊՈՒԿԻ կազային, երկաթախառն, կազդուրիչ հանքաջուրերն են միակ ամենազդու դարման ընդդէմ ստամոքսի և աղեաց հիւանդութեանց ։ Կը ներգործեն՝ կանոնաւորելով այն մեծ պաշտօնները որք Մարսողութեան գլխաւոր գործողութիւնը կը կազմեն ։

Բրօֆ. ԹՐՈՒՍՕ»

POUGUES

ՊՈՒԿԻ կալաքարային, երկաթախառն, կազդուրիչ և ախորժաբեր Ջուրերն իրենց մասնաւոր բաղադրութեան կը պարտին իրենց յաջողութիւնն եւ առանձնաշնորհեալ ջրոց մէջ գասակարգութիւնը ։ Այս Ջուրերն, յոյժ [illegible], կը պարունակեն իրր 5 հրամ աղ մի լիտրի համար ։ Այդ աղերուն մէջ ամենէն նշանաւորներն են [illegible] և [illegible], որով ամբողջովին կը տարբերին Ֆրանսայի միւս կալաքարային աղբիւրներէն՝ որք մասնաւորապէս սոտայի և բոտասի [illegible] աղեր կը պարունակեն ։

Այդ հանքաջուրեր կը ներգործեն մանաւանդ ստամոքսէն աղիքը անհող փողին վրայ՝ զոր թեթեւ մը գրգռեն, չեզոքացընելով միանգամայն թթուն որ կրնայ գտնել հիւթն, եւ միզական ու ծննդական գործարանաց վրայ, որոց տկարացեալ ոյժերը կը վերանորոգեն ։

Անոնց գործածութեամբ, [illegible] կը զերծանի այն ամեն կաշերէ որք կ'արգելուին գինքն թէ՛ ստամոքսին և թէ՛ աղեաց մէջ ։

Այս առաջին սորվինքը բնականաբար յառաջ կը բերէ [illegible], որովհետեւ կենաց ոյժերն համեմատական են մարսողական գործարանաց մէջ կատարուող վերանորոգիչ աշխատութեան ։ Ադկէ կը հետեւի թէ ընդհատական ջերմերէ յառաջ եկած [illegible] և [illegible] հիմնովին կը բուժին ՊՈՒԿԻ հանքաջուրերով, մանաւանդ որ անոնց բուժիչ գործողութիւնն նոր տարր մը կ'առնու [illegible], զոր [illegible] կը պարունակեն ։

ՊՈՒԿԻ հանքաջուրերը կը ծախուին, ՃԻՕՎԱՆԻ ԱԼԻԲՐԱՆՏԻ ԸՆԿ. գործակալութիւնը, Դեղարան Տէլլա-Սուտա, Բերա, Մեծ փողոց ։

510 ՊՈԼԻՍ

N. 7.

Գաշընմագ, պաշ Թէբի, էմրազը ճիլտի միւշիբի վէ սաչ տէօքիւլմէսի, Իմրազը մէզքիւրէ Տէյլըրին մէրհէմինին իսթիմալը էլէ սէրիէն միւնթէֆի օ'ուր ։ Բարիսաէ Գըլէրի սօգագընտա 51 նումէրօլու քիմիաքեր Մ. Տէյլըրին վէ սաիր էճզաճը վէ բէրուքէրտ տիւքեանլարընտա պուլունուր, գալըպընտան սադըլմազը ։ Զանագընըն ֆիյաթը 20 ղուրուշ Եարըմ չանագընըն ֆիյաթը 12 ղուրուշ ։ Տէբօզիթօսէ եալընըզ Ղալաթիա կէօմրիւյիւնիւն չարշըսընտա Մ. Զէրվաթինին մաղազասընտա տըր ։

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE
Insurance company
ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

Լոնտրայի և Էտինպուրկի ապահովութեան ընկերութեան	Ոսկի Լիր.	
Արտօնեալ դրամագլուխ		3,000,000
Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ		2,500,000
Վճարեալ »	625,000	
Պահեստի դրամ հրդեհի պատահականութեանց դէմ	1,592,235	
Կեանքի պատահականութեանց դէմ պահեստի դրամ	3,841,194	
		6,058,429
Հրդեհի ճիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	1,186,865	
Կենաց ճիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	551,307	
		1,738,172

NORTHERN
Assurance company
ՆՈՐԹՀԸՐՆ

Լոնտրայի և Էպէրտինի ապահովութեան ընկերութեան	Ոսկի Լիր.	
Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ		3,000,000
Վճարեալ »	300,000	
Պահեստի դրամ հրդեհի պատահականութեանց դէմ	811,871	
Կեանքի պատահականութեանց դէմ պահեստի դրամ	1,778,300	
		2,890,171
Հրդեհի ճիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	520,206	
Կեանքի ճիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	251,572	
		771,778

Ստորագրեալն իւր բազմաթիւ յաճախորդաց և քաղաքիս ընդհանուր յարգոյ հասարակութեան կը ծանուցանէ թէ ինքն վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրութեան մը մէջ կը գտնուի, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանէ ։

Ապահովութեանց կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց մէջ համեմատական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան աւելնալովը՝ Ընկերութիւնս ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բաղձողներու ինքզինք ներկայացնել ։

Գրեթէ ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնան ընդունիլ, ինչպէս Բերայի, Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները, գիւղերն և գաւառները ։

MARITIME
Insurance Cie limited of Liverpool
Capital Lt. 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ
Ծովային ապահովութեան ընկերութեան
Դրամագլուխ 500,000 Անգլ. լիրա

[illegible] ագրեալը, շոգենաւներու և առագաստանաւերու մէջ ի վաճառքներն ու կարասիները խիստ օգտակար պայմաններով ապահովելու իշխանութիւն ստացած է ընկերութեան կողմէ ։

Գիներու և այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն Ղալաթիա, Քօմիսիոն խանի անկիւնը՝ երկաթէ կամուրջին վրայ Նայող սենեակն, առ

Կ. Պոլսոյ Ընդհ. Գործակատար յիշեալ Ընկերութեանց
ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

(ՇԱՔԱՐՈՎ ՊԱՏԱԾ)

ՀԷՅՏՈՔԻ
ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

Ահաւասիկ ընդհանուր բժշկութեան զարմանալի և արտակարգ գիւտ մը ։ Գիտութեան յաղթանակները —Ելեկտրական Հեռագիրք, Շոգի, Տպագրութիւն— յեղափոխեցին երկրագնդիս դրութիւնը, և մարդկային կեանքն ըրին լաւագոյն և իմաստնագոյն ։ Այսպէս, թէպէտ անհամար դեղահատներ կան հիւանդութեանց համար, և մեծ արժանիք վերարերելով հանդերձ անոնց, Տոքթոր Հէյտոքի գիւտը նսեմացուցած է անոնց ամենքն և հիմնած է

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Բժիշկք, որոց պատուիրած օրական չորս կամ հինգ դեղահատները կը տկարացնեն ստամոքսը եւ կ'անդամալուծեն աղիքները, պիտի կրնան իրենց հիւանդաց առողջութիւն և ախորժակ տալ այս արտակարգ Դեղահատներէն մէկ երկուքով ։ ՏՈՔԹՈՐ ՀԷՅՏՈՔԻ ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏներէն մէկ երկու հատը կը բաւեն դնելու համար ստամոքսն կատարեալ կանոնաւորութեան և ախորժակի մէջ, և միտքն պայծառ ու թեթեւ ընելու ։ Եթէ փայծեղը տկարացած է իւր գործին մէջ, կը կազդուրի, և եթէ Ջղային դրութիւնը խանգարուած է, կը վերակազմուի ։

ՄԱՂՁՈՏՈՒԹԵԱՆ ՆՇԱՆՔ
1. Ստամոքսի ծանրութիւն ։
2. Աղեաց տարածումն փքախտի պատճառաւ ։
3. Սրտատրոփութիւն,
4. Ճաշէն յետոյ տկարութիւն և յոգնութիւն ։
5. Բերնին մէջ գէշ հոտ մը և ծանր լեզու ։
6. Որովայնի պնդութիւն, մերթ ընդ մերթ ալ փորհարութիւն ․
7. Գլխու ցաւ ճակտի վրայ ։
8. Ախորժակի պակասութիւն և մեծ յոգնութիւն ․

Վերոյիշեալ ամեն նշանները բացորոշապէս ցոյց կուտան թէ խանգարում յառաջ եկած է փայծեղնի մէջ, եւ

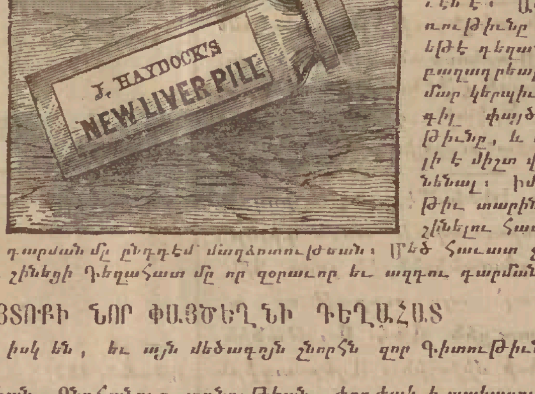

պէտք է յիշել թէ մեծ կարեւորութիւն ունի սխալ կերպիւ չըմբռնել հիւանդին ճիշդ կացութիւնը ։ Պէտք է անմիջապէս ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ մը հայթայթել, որ դեղահատի մը ամենէն սովորական ձեւն է ։ Ամենօրեայ փորձառութիւնը ցոյց կուտայ թէ եթէ դեղահատը լաւ կերպիւ բաղադրեալ է, ամենայարմար կերպիւ կրնայ վերանորոգել փայծեղնի գործողութիւնը, և այդ մասին կարելի է միշտ վստահութիւն ունենալ ։ Իմ կենացս բազմաթիւ տարիները նուիրած եմ շինելու համար Դեղահատ մը որ լինի անմիջական և ազդու դարման մը ընդդէմ մաղձոտութեան ։ Մեծ հաւատ չունիմ լուծողական դեղերու վրայ, ուստի եւ շինեցի Դեղահատ մը որ զօրաւոր եւ ազդու դարման մ'է, եւ կոչեցի

ՀԷՅՏՈՔԻ ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏ

Առողջութեան խսկութիւնն իսկ են, եւ այն մեծագոյն շնորհն զոր Գիտութիւնն ըրած է մարդկութեան ։

Ջլախտութեան, Անզօրութեան, Ընդհանուր յոգնութեան, Ժոր ժակ ի պակասութեան, Գլխացաւութեան համար. Տոքթոր Հէյտոքի Նոր փայծեղնի դեղահատերն ամենազդու դարման են ։

Մէն մի սրուակ կը պարունակէ քսան դեղահատ ։ Գինն է 25 սէնթ ։ Կը ծախուի ամեն դեղավաճառաց քով ․

Տարակուսող անձինք կրնան, փորձի համար, ՁՐԻԱԲԱՐ ստանալ այս Դեղահատներէն սրուակ մը, եթէ մեզ գրկեն իրենց անունն եւ հասցէն ։

Թղթատարական տոմս մը գրկել «փայծեղնն եւ իւր գաղտնիքը» խորագրով տետրակին ։ Հարկ եղած տեղեկութիւնները կը տրուի ամենուն

ՀԷՅՏՈՔ ԵՒ ԸՆԿ.
Նիւ-Եորք, Մ. Ն.

ԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ —կը խնդրուի դեղավաճառներէն ուշադրութիւն ընել որ Ճ. Հ. Յրանսիսի, որ միակ Գործակատարն է, ստորագրութիւնը գրուած լինի ։ Հակառակ պարագայի մէջ, դեղահատներ կեղծ են ։

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ

[illegible]

ԳԼԽԱՒՈՐ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
111 — ՓՈՂՈՑ ՍԷՆ-ԼԱԶԱՐ, ՓԱՐԻԶ — 111

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ
ԱՄԵՆ ԲԱԺՆԵԽՈՐ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ (Զետեղում խնայողութեանց)

Շահող բաժիններն և պարգեւները կը վճարուի ի Պոլիս յոյժ թեթեւ զեղչով

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ, ՍԱՒՈՒՐՕ ՏԷՄԷԹՐՕԲՈՒԼՕ
Ղալաթիա, Տէյիրմէն-խան, Թիւ 10 եւ 11

Ուրեմն՝ Դրամատունն ԱՄԵՆՈՒՆ կ'ընձեռէ միջոց՝ բոլորովին աննշան գումարով մը՝ ձեռք բերելու շահեր, որովք կրնան հարստութեամբ մրցիլ դարուս երջանիկներուն հետ ։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՆ ԱՄԻՍ

Բաժիններն են 1000էն մինչեւ 200,000 Ֆրանք

Բաց աստի տոկոսները կը վճարուին ստորագրողին, երբ թէ արժէթուղթը կանխիկ գնուած լինէր ։ Բոլոր արժէթղթերը միշտ ստորագրողին դրամագլուխին ներքև են ։

Ելմտական ամսաթերթը կը պարունակէ ֆրանսական և օտար բաժիններով ամեն վիճակահանութեանց ցուցակներուն կատարեալ հաւաքածոյն ։

[illegible]

ՏԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
ՊՂՆՁԷ, ՁՈՒԼԱԾՈՅ ԵՒ ԾԵԾՈՒԱԾ ԵՐԿԱԹԷ
ՊԱՐՏԷԶԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ
32 Մահմուտիյէ փողոց, և
24 Բէրքէմալէ բազար Ղալաթիա

ՀԷՆՐԻԿ ԼԱՆԺ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐ
ԱՏԱՂՁԱԳՈՐԾԻ
ԵՒ
ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

509

ՔԻՒՆԱՐՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն տասն օրէ մէյ մը կը բանին Լիվըրփուլէ և Միջերկրականի միջև .

Անունք	Թոնոյ	Անունք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ադլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալճէրօ	3,000	Նանթ	2,500
Պոգնիա	4,600	Բավոնիա	5,000
Պալմիք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սկդիա	4,600
Քադալոնիա	4,700	Սարակոսա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Քէտար շոգենաւը, նաւապետ Աթքին, յառաջիկայ երկուշաբթի, սեպտ. 29, Լիվըրփուլ պիտի երթայ Զմիւռնիոյ ճամբով ։

Սամարիա շոգենաւը, նաւապետ Բրիթ, հոկտ. 4ին Լիվըրփուլէն աստ կ'սպասուի ։

Ստորագրեալն արտօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ոև է նաւահանգստի համար ։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հայիլ փաշա խան Ղալաթիա

514

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բաթումի միջև կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Բաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է լը Մէնէրէ, որ սեպտ. 11ին Մարսիլիայէն և սեպտեմբեր 5ին Պոլսէն պիտի մեկնի ։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է լ'Անտրէ, որ կը մեկնի սեպտ. 28ին ։

Ուղեւոր և ապրանք ընդունուի

Նաւուղեւորի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՐՈԹԷ ԸՐՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

514

Marque de Fabrique.

«ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԻՐՆ»
ՎԱՐՁԱՏՐԵԱԼ ՇՔԱԴՐԱՄՈՎ
Ամսթերտամի 1883ի աշխարհահանդէսին մէջ

Ախտն պարունակելով ջրոյ մէջ կատարելապէս լուծելի խայծղանը (դաժբան)

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒՋՆ

Այս բաղադրութիւն ունի խայծղանի ԲՈԼՈՐ ԲՈՒԺԻՉ յատկութիւնները, մինչդեռ խայծղանի ՄԻԻՍ պատրաստութիւնք միայն անոր համն և հոտն ունին ։ «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԻՐՆ»ի մէկ չափն կը պարունակէ քարիւղի մը բուժիչ սկզբունքները ։ Բայց կարելի է օրը 20 չափ «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԻՐՆ» առնուլ առանց բնաւ վնասուելու, մինչդեռ խայծղանի քսան քարիւղ աղեաց վտանգաւոր բորբոքում առաջ կը բերեն ։

ԽԱՅԾՂԱՆԻՄ ԻՒՐ ԹԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԱՆՀՈՒՆԱՊԷՍ ԱՒԵԼԻ ԱԶԴՈՒ ԵՒ ԵՐԵՔՊԱՏԻԿ ԱԺԱՆ, «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԻՐՆ»ի հեղուկը շիշով կը ծախուի 1·50 Ֆրանքի՝ 20 լիտր խայծղանի ջրի համար ։ Իսկ 0·10 պատրաստուած շաքարահացէն 100 հատ պարունակող շիշը 2·50 Ֆրանքի կը ծախուի ։

Ընդհանուր մթերանոցատէր
Ժ. ԱԼԻԲՐԱՆՏԻ
Դեղարան Տէլլա-Սուտա
169—Մեծ փողոց Բերայի—169
Կ. Պոլիս

ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ

Լաւագոյն տեսակը կը ծախուի Ս. Մ. Խնասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Բէրքէմալէ բազարի մօտ Եէնի ճամիի դրան կից ։

Վերոյիշեալ ներկի գործածութեան եղանակը շատ դիւրին, արդիւնքը վայրկենական ու խիստ գոհացուցիչ եւ գոյնը միանգամայն ու բոլորովին բնական է ։ Գնողները կը վկայեն թէ ուրիշ ներկերու անմաքրութենէն ու ոմանց իսկ գարշելի հոտէն ձանձրացած ըլլալով, սկսած են գործածել այս ներկը որով շատ գոհ եղած ու նեղութենէ ազատած են, ուստի ոչ մէկ ներկ սոյր պատուականութեանը կը հաւասարի ։ Ներկի կարօտութիւն ունեցողները թող հաճին փորձել ։ Կը ներկէ սեւ կամ շագանակագոյն, մորթը չաղտոտեր ու վնասակար նիւթը չպարունակեր ։

ՍԵՂԱՆԻ ԲՄՊԵԼԻ

ՑԱՐՓՈՒԼԻ ՀԱՅՐ ՔԵՐՄԱՆԻ

Նման «Շարթրէօզ»ի գինւոյն, ախորժահամ և յոյժ առողջարար ըմպելի մ'է և մեծապէս կը դիւրացնէ մարսողութիւնը ։

Գլխաւորապէս կը գտնուի Գ. Պէրթէն եղբարց քով, Ղալաթիա, Սիթէ Ֆրանսէզ ։

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի
ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անունք	Թոնոյ	Անունք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լեբանդօ	4,500
Անճելօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարսալին	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթելլօ	5,000
Գէյրս	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օգրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալերմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդեր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Էլրադօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրադօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալերնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաքֆօ	2,000
Կօզօ	',800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօնօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Համկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկեր	1,300
Հումպերդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիսօ	2,300	Քանդօ	3,600
Քէլրօ	2,000	Ըէտտօ	1600
Քօմօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Տրուօ շոգենաւը, նաւապետ Տուկլաս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասաւ, պարպած և յՕտեսա ուղեւորած է ։

Ուօլմէօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ամսոյս 18ին ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է Իզմիր, Պոլիս և Օտեսա երթալու համար ։ Նոյեմ. 6ին աստ կ'սպասուի ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻՒՏ ԽՆ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվըրփուլի և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անունք	Թոնոյ	Անունք	Թոնոյ
Քանտըրու	4200	Օասյրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նէբթիւն	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սեւաստոպոլ	3250	Ադլանտիք	1700
Թիպէր	3250	Լօգիւս	800
Մակեդոնիա	3250	Օլիմպոս	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700
Սֆինքս	3000		

Սէնթօտրերլու շոգենաւը, նաւապետ Հալ, Լիվըրփուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով և յառաջիկայ հոկտ. 3ին պիտի ուղեւորի ի Լիվըրփուլ ։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԸԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց,
Ուիթըլ խան
ՃԷՅՄԶ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրփուլ

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրփուլի և Սեւ-ծովի մէջ .

Անունք	Թոնոյ	Անունք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալլօսիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրեան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իդրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լէօպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիպիան	800
Տուրօյ	-700	Օբօրթօ	700
Էճիբշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆասիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ալճէրեան շոգենաւը, նաւապետ Լաուրանսոն, հոկտ. 8ին Լիվըրփուլէն աստ կ'սպասուի ։

Անատոլեան շոգենաւը, նաւապետ Ֆլէմինկ, ամսոյս 24ին չորեքշաբթի օր դէպի Լիվըրփուլ պիտի ուղեւորի Զմիւռնիոյ ճամբով ։

Ալլօսիան շոգենաւը նաւապետ Քրիսթեան այսօր ընդհանուր վաճառքով Լիվըրփուլէն աստ հասաւ ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Միլլէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրփուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն ։
Ճիպալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վանման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլէրի ․
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտատօ ․
Զմիւռնիա, Գ. Ուիդօլ և ընկ.
512

ԲԱԲԱՅԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվըրփուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի մէջ կանոնաւորապէս բանող
ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անունք	Թոնոյ	Նաւապետ
Այա Սօֆիա	3,000	[illegible]
Արքասա	2,500	[illegible]
Աղգասիա	2,500	[illegible]
Լիպանիա	2,500	[illegible]
Մասսէօնիա	3,500	[illegible]
Բումէլիա	2,800	[illegible]

Պրեթանիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Պաթումէն վերադառնալով անմիջապէս Լիվըրփուլ պիտի ուղեւորի ։

Այա Սօֆիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Լիվըրփուլէն աստ կ'սպասուի ։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար ։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց ։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
513

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻ